

Брой 9 (1938)

Септември 2017 г.

Година LVIII, ISSN-0205-0943

Цена 0.80 лв.

Туристическият вестник

www.btsbg.org

Издание на БТС

Абонаментната кампания

за вестник „Ехо“ започва в началото на октомври и ще приключи на 15 декември. Срещу символичните 10 лева през 2018 г. ще получите 12 броя на вестник „Ехо“, който е една уникална 24-странична пълноцветна визитка на туризма и туристите.

Може да се абонирате в Български пощи до 15 декември, във фирма „Доби прес“ или в офиса на БТС по всяко време.

Над 3500 туристи се включиха в националния туристически празник на Черни връх по повод 122 години организиран туризъм

Всяка година тържествата по случай създаването на организирано туристическо движение започват с поднасянето на цветя пред морената срещу Народния театър „Иван Вазов“ в София, където на 27 август 1895 г. Алеко Константинов е повел първите 300 туристи до Черни връх.

И тази година на 25 август представители на туристически дружества от София, експерти от БТС и граждани почетоха паметта на Щастливеца, поднесоха цветя на морената и дадоха старт на тържествата по повод 122 години от организирания туризъм в България.

На 26 август по традиция туристите ветерани се събраха на хижа „Алеко“.

На сакралната гата - 27 август - над 3500 Алекови следовници от туристическите дружества в Панагюрище, Сандански, Петрич, София, Стара Загора, Враца, Казанлък, Пещера, Пловдив, Гоце Делчев, Перник, Драгалевци, Веллинггра, Ловеч, Девня,

Пазарджик, участници в социалната група във Facebook „Неделя в планината, сряда в механата“, както и много индивидуални туристи се изкачиха на Витошкия първенец.

Националният туристически празник започна с поднасяне на

От ляво на дясно: Мирослав Дачев - експерт в БТС, Димитър Главчев - председател на Народното събрание, Зорница Радонова - изпълнителен секретар на БТС, и Валентин Симоф - член на Инспектората на БТС

План-график за работни семинари с активна на туристическите дружества през 2017 г.

Дневен ред за провеждане на работните семинари:

1. Организационни въпроси и регистрации на туристическите дружества в Националните регистри на държавните институции и отчитане на учебно-спортната дейност. Пререгистрация на туристическите дружества от ЦР на МП в Агенцията по вписванията.
2. Обсъждане на проекта за нов Устав на БТС.
3. Актуални проблеми на БТС и туристическите дружества.
4. Годишно финансово приключване за 2017 година.
5. Вестник „Ехо“. Абонамент и ре-

дакционна политика.

6. Разни.

Семинарите да се проведат, както следва:

За Северозападна България – ТД „Плевен“ - гр. Плевен - 10-11 ноември 2017 г.

За Североизточна България – хижа „Върбишки проход“ - ТД „Мадарски конник“ - гр. Шумен – 6-7 октомври 2017 г.

Югозападна България – 17-18 ноември 2017 г.

Югоизточна България – хижа „Бузлуджа“ - ТД „Орлово гнездо“ - гр. Казанлък – 13-14 октомври 2017 г.

Пловдив и област Пловдив – гр. Пловдив - 27 октомври 2017 г.

цветя пред барелефа на Щастливеца от председателя на Народно събрание Димитър

Главчев, изпълнителния секретар на БТС Зорница Радонова и от туристически дружества,

членове на Сдружение-

то. Продължава на стр. 11

Антония Григорова премина разстоянието от връх Ком до нос Емине за 5 дни, 22 часа и 55 минути

На 1 август 2017 г. в 04:30 часа Антония Григорова стартира от връх Ком, за да пробяга 600-те км до нос Емине. Тя финишира на 7 август в 03:25 часа и успя за 5 дни, 22 часа и 55 минути да премина цялото разстояние! За тези 6 денонощия Антония имаше общо 20 часа сън. Последния ден бяга при 35 градуса на сянка. По време на това предизвикателство 13 други състезатели бягаха заедно с нея, като се сменяха на всеки 20-30 км, а тя продължаваше въпреки умората, безсънието, болката... За да докаже на себе си, че мечтата е по-голяма от инстинкта за самосъхранение. Направи го, защото отказването не беше решение, защото толкова много хора повярваха в нея. И Антония всеки път, когато ѝ се искаше да спре, успяваше да се изправи и да продължи. Разбира се, зад нея стоеше и един невероятен екип от съмишленици, събрани от треньорката ѝ Наталия Величкова и обединени от идеята, че най-важното е този проект: Пътят KE600

да завърши така, както е планиран преди повече от една година! Всеки един участник в това пътуване даде нещо от себе си, загуби нещо, но и научи много за света, за хората, за неограничените човешки възможности. Защото това не е само преминаването на 600 км по билото на Стара планина, като някаква суха статистика. Маршрутът Ком - Емине е нашият си Път. Това е нашият Балкан! Този път планината беше благосклонна към нас и ни показа колко е красива. Толкова хора бяха приковани пред мониторите, за да следят придвижването на синята точка върху картата с GPS проследяването. Толкова хора написаха писма до Антония за Седмичната Доза Възхищение! И ние Пътувахме заедно не само през тези 600 км. Ние съпреживяхме заедно едно невероятно приключение! И заедно успяхме да осъществим една дълго лелеяна мечта: да превърнем Ком - Емине в нещо повече от един туристически маршрут! Вярваме, че все повече хора ще се

изправят пред своето KE и ще имат смелост-

та, хъса и амбицията на Антония и екипа ѝ, за да

преминат през собствените си стракове

да успеят да изминат собствения си Път!

Ден на туризма

От 25 до 27 август ТД „Кайлъшка долина“ – гр. Плевен, отбеляза Деня на туризма на хижа „Плевен“ с изкачване на връх Ботев. На 26 август към върха потегли основната група. В 10

часа стартираха участниците в скоростното изкачване на Ботев. Павлин Цонев връчи наградите на участниците в скоростното изкачване: 1. Галин Маринов - 63.42; 2. Румен

Бранимир Недялков е на 41 години и живее в София. От 6 години е участник в Националното движение „Опознай България – 100 национални туристически обекта“. Носител е на златна значка. Обикновено пътува с брат си. „Колкото повече посещавам различни места, толкова повече ми харесва“ – казва той. Сред обектите, които са го впечатлили най-много, е музеят в Етъра, Перперикон, паметникът на връх Шипка.

Димитров – 75.48; 3. Милен Йорданов – 76.22; 4. Светлин Петров – 77.14; 5. Мартин Василев – 85.20; 6. Александър Димитров – 85.33; 7. Ивайло Стоянов – 87.45; 8. Емил Борисов – 87.46; 9. Мариан Цанов – 93.10; 10. Преслав Христов – 94.30; 11. Грета Борисова – 97.20; 12. Румяна Цветкова – 104.20.

Най-малката туристка Вяра Петрова - на 6 години, бе наградена с грамота и раница. Грамота получи

и Евгения Табачкина - на 75 години, най-възрастната туристка, изкачила върха.

На 27 август Клубът по ориентирание проведе атрактивно състезание по ориентирание „Намери съкровището“. Преди това проведе подготвителен лагер от 23 до 25 август.

Лудия Цанова,
ТД „Кайлъшка долина“, гр. Плевен

В планината на Орфей

На 22 август 18 човека от ТД „Чудни скали“ – гр. Айтос, с ръководител Ирина Николова, потеглихме с автобус към централната част на любимата ни Рогопа планина. Пътуването бе дълго, но приятно и весело.

Първият обект, който посетихме, бе Момчиловци. Селото е разположено на няколко хълма. Чисто, приветливо! С почит се изправихме пред паметната плоча на Момчил войвода – закрилник на рогопчани през XIV век. Музеят на Момчиловци ни направи впечатление с разположението, архитектурата и богатата експозиция: дървото с чановите, оръдията на труда и бита, художествена изложба; историята на киселото мляко от 3000 г. пр.Хр. до наши дни; китайското изкуство на сенките и много други. Изкачихме се пеш на един от хълмовете с аязмо, открито през 1908 г. Алеята до него е стръмна, с много стъпала, но има пейки за почивка. Над извора е изграден параклис. Запалихме по свещичка, наляхме си лековита вода, отпочинахме. Има и „Пътека на дълголетие“ във формата на осмица, символ на безкрайността, по която нямаше време да преминем, но това ни дава повод отново да посетим това прекрасно райско кътче.

Отново в автобуса и ето ни вече в гр. Смолян. И тук голямо впечатление ни направи изгледът на града – целият може да се види само от птичи поглед. Триетажните бели къщи са накацали една над друга по хълмовете като бели гълъби. Най-напред влязохме в Регионалния исторически музей. Той

е най-голям в Средните Родопи. Уникални музейни колекции: археологически находки от епохата на ранния палеолит и енеолита; експонати от продължителното присъствие на траките по тези земи; нумизматика; обредни вещи, архивни снимки и документи. Интересно ни беше и в Планетариума. Около 45 минути в унес съзерцавахме планетите, звездите и различните съзвездия. Темата бе „Пътят към слънцето“. Беше като красива приказка. Ноцувахме високо в Орфеевата планина, на хижа „Смолянски езера“.

На 23 август се раздохме по екопътека „Каньонът на водопадите“. В началото пътеката е широка и не толкова стръмна, но постепенно се стеснява и става все по-трудна и камениста. Има изградени романтични мостчета и кътове за отдих. Омайвахме водопадите „Каскадата“, „Сърцето“, „Орфей“ и др. Най-високо в планината има изградена „Панорамна площадка“, от която се разкри възхитителна гледка на околността с много върхове, долове, зелени борони и смърчови гори, причудливи скални образувания, а в далечината – гр. Смолян. По обратния път по наноголницето ни бе по-леко. Обядвахме на чист въздух край реката.

С автобуса бързо се озовахме на лифта за връх Снежанка. Изкачихме се и разгледахме простора от 1926 м н.в. Голяма част от групата се качи и на телевизионната кула, от която гледката е още по-омайваща и неповторима. Раздохме се, разхладохме се и се върнахме пак с лифта. Минахме и по екопътека „Трите смо-

ленски езера“.

Третия ден сутринта бяхме в с. Мозилца, Смолянско. Искахме да посетим музея „Агушеви конаци“ – място, където е сниман филмът „Време разделно“ по романа на Антон Дончев. За жалост не бе отворен. Продължихме към пещерата „Ухловица“, която е в този район. Изкачихме 190 стъпала до входа и на върха на хълма и влязохме да я разгледаме. Пещерата впечатлява не само с интересни сталактити, сталактони, както във всяка пещера, а и с дендрити – образувания, приличащи на броколи. Слиза се на 25 метра под нивото на входа, като на някои места таванът е на 40 м над нас. Най-характерни са образуванията „Баба Яга“, „Стопанинът“, „Стопанката с 4-те деца“ и др. Най-красиво е образуванието „Кристалният водопад“. Катерихме се и слезахме по 280-те стъпала вътре в пещерата.

Следващата ни цел бе „Дяволският мост“ – строително-архитектурна забележителност близо до гр. Ардино. Построен е на стар път между Пловдив и Гърция през 1512-1520 г. Височината му е 56 м и е изграден само от камък. Има много легенди за него, с които ни запозна Мария Николова. Не знаей дали майсторът е сключил сделка с дявола, но мостът и сега стои величествен на пътя над буйната река Арда – като връх на строителното съвършенство. До него човек се чувства малък и незначим. Правихме снимки, отпочинахме под хладните заслонки, наляхме си студена вода от близката чешма... и отново на път.

Спряхме за малко и в град Ардино. По предло-

жение на шофьора на автобуса изкачихме нещата до тракийското светилище в местността Орлови скали. Намира се на 2,1 км южно от града на 762,1 м н.в. Разположено в гориста местност, самото светилище се състои от 97 плитки трапецовидни ниши на големи непристъпни скали. Издълбани са преди повече от 2500 години. Това са скали от загадъчните култове на цивилизацията на скалните хора в Източните Родопи. Ноцувахме в хижа „Бели брези“ в сърцето на Рогопа планина.

На 25 август (четвъртия ден) в 7 ч. сутринта се отправихме към град Кърджали. От прозорците на автобуса наблюдавахме каменните образувания „Гъбите“, „Каменната сватба“ и др. В града посетихме храма „Успение Богородично“ на големия роголоубец и истински българин отец Боян Саръев. Запалихме по свещичка за здраве, наляхме вода от аязмото и отидохме в музея. Повечето сме го посещавали, но влязохме да си припомним разнообразните експонати от античността до днес. Най-много се застоявахме до различните камъни, минерали, руди и причудливите им форми.

На 15 км от гр. Кърджали спряхме на „Перперикон“ – един от най-древните мегалитни паметници, изцяло изсечен в скалите. През V век пр.Хр. тук започва дейност, свързана с култа към Бога-Слънце. Екскурзоводът ни разведе из обекта и с удоволствие изслушахме увлекателната му беседа. В ума ни се редяха картини, събития, образи, случки от онова далечно време. Видяхме и

новооткрити обекти, а разкопките още продължават. Какво ли още ще разкрият археолозите, бъдещето ще покаже. Ще трябва след няколко години да го посетим отново. Заслужава си.

По пътя за Айтос за кратко се спряхме в Хасково до величествената статуя на Богородица, разположена на хълма над града. А в Димитровград разгледахме музея на Пеню Пенев – поета строител. Направихме си снимки до статуята на поета пред музея... и отново продължихме пъ-

туването си.

Така само за 4 дни успяхме да посетим много интересни обекти, селища, светилища. Натрупахме впечатления, обогатихме се с нови знания. Величествената Рогопа планина ни зареди с положителна енергия и много емоции. Бе вълнуващо, защото съчетахме екскурзията с много пешеходен туризъм.

Станка Данова,
КТВ при
ТД „Чудни скали“ –
гр. Айтос

Ана-Мария Дончева е на седем години и е от Стара Загора. От миналата година пътува заедно с баща си Драгомир Дончев и посещава 100-те национални туристически обекта. Баща ѝ е носител на златна значка. Това, което ще направят скоро, е да вземат книжка за Националното движение „Опознай България – 100 НТО“ и за Ана-Мария. Тя е особено впечатлена от София и от възможността да се вози с метро, а на баща ѝ много са му харесали езерото Сребърна, Ягодинската пещера и Триградското ждрело.

Петър Богданов е носител на златна значка от националното движение „Опознай България – 100 национални туристически обекта, както и е носител на значка от движението „Покорител на 10-те планински първенци“. Сият му Борис е на 19 години и също е носител на златна значка, а Гергана Богданова има бронзова значка. Продължават заедно да обикалят, докато и тя не получи златна значка. Очакват с нетърпение да стартира проектът „10-те Балкански първенци“, за да се включат в него.

Българският туристически съюз, Българската федерация по ориентирание, Туристическо дружество „Родопей“ и Клуб по ориентирание „Компас Родопей“ - с. Ягодина, организираха на 5 и 6 август за трети път състезания по нощно и дневно ориентирание за купа „Родопей“. Главен ръководител на състезанията бе Сергей Генчев, а главен съдия - Тодор Тодоров. Гости на състезанията бяха проф. Атанас Георгиев – председател на БФО, Константин Койнов – генерален секретар на БФО, доц. г-р Алексей Стоев – председател на БТС, и Зорница Радонова – изпълнителен секретар на БТС.

Два дни преди състезанията теренът беше подготвен с необходимите знаци и станции.

На 5 август още отрано заприиждаха заявките участие в състезанията от всички краища на България и от Македония. Времето беше едно от предизвикателствата пред състезателите в желанието им за победа. Нощната прохлада с осеяното от звезди небе и дневната горещина от парещите слънчеви лъчи създаваха различни по трудност условия за състезанията. Релефът – средно до силно пресечен, със заоблени теренни форми, с много синори и камъни, ливади, ниви, маки и големи черни пътища и пътеки, някои от тях ерозирани, и изобилна растителност, будеше интерес у състезателите.

На 5 август от 18:00 часа в хотел „Ягодина“ се проведе техническа конференция. Снежана Кукунджиева - член на УС на ТД „Родопей“, откри техническата конференция, като приветства участниците, пожела им успех в предстоящата напревара и призова с едноминутно млчание да се почете паметта на Благой Стефанов, един от най-дейните участници в сферата на ориентиранието.

Председателят на ТД „Родопей“ и КО „Компас Родопей“ и главен съдия доц. г-р Тодор Тодоров запозна присъстващите с работата на сдружението, което развива туризма в почти всички неговите форми и видове.

В 19:00 часа бе даден старт по ориентирание на групи МЖ 10–12 за купа „Родопей“, а в 21:00 часа започна състезанието по ориентирание – нощен спринт. На 6 август в 10:00 часа се даде старт на състезанието по ориентирание за купа „Родопей“, средна дистанция. Право на участие имаха всички състезатели и клубове. В напреварата за купа „Родопей“ взеха участие следните клубове: „Александър Логис“ - София, „Бачо Киро-94“ - Дряново, „Браун тим“ - Велико Търново, „Валди“ - София, „Диана“ - Ямбол, „Компас крос“ - Русе, „Компас – 1994“ - Хасково, „Маратонец“ - Пазарджик, „Орлово гнездо 19“ - Казанлък, „Пушкин 133“ - София, „Рила“ - София, „Сините камъни“ - Сливен, „Сърнена гора“ - Стара Загора, „ТЕА“ - София, „Темпо“ - Варна, „Узана“ - Габрово, „Чумерна“ - Твърдица, „Ентрузауст“ - Македония, „Мазалат“ - Севлиево, „Соколец“ - Самоков, „Компас Родопей“ - Ягодина, „Странджа“ - Бургас, и „Кракра“ - Перник.

Най-възрастни участници в състезанията бяха Ирка Нановска и Дичо Гогов от КО „Пушкин 133“ - София, а най-малките - Ивана Пелова – четиригодишна, от КО „Валди“ – София, и Алекс Саркачев – на пет и половина години, от КО „Узана“ - Габрово.

На 6 август в 13:00 часа се излъчиха победителите на първо, второ и трето място от всяка възрастова група, които бяха наградени с медали, както

Купа „Родопей“

и наградени в Комплексното класиране на първо, второ и трето място с купа „Родопей“, както следва:

КЛАСИРАНЕ ОТ ДНЕВНОТО ОРИЕНТИРАНЕ

М12 (8)

1-во място - Мартин Балкански - КО „Чумерна“ - Твърдица - медал
2-ро място - Виктор Ценов - КО „Компас - 1994“ - Хасково - медал
3-о място - Иван Петров - КО „Чумерна“ - Твърдица - медал

М14 (2)

1-во място - Христо Николов - КО „Соколец“ - Самоков - медал
2-ро място - Боян Яркоу - КО „Ягодина“ - Ягодина - медал

М16 (2)

1-во място - Симеон Славчев - КО „Чумерна“ - Твърдица - медал
2-ро място - Николай Марков - КО „Орлово гнездо 19“ - Казанлък - медал

М35 (5)

1-во място - Христо Манов - КО „Соколец“ - Самоков - медал
2-ро място - Делчо Йорданов - КО „Компас - 1994“ - Хасково - медал

3-о място - Иван Генов - КО „Валди“ - София - медал

М45 (5)

1-во място - Милен Драгоев - КО „Диана“ - Ямбол - медал
2-ро място - Димитър Димитров - КО „Браун тим“ - Велико Търново - медал
3-о място - Константин Койнов - КО „Пушкин - 133“ - София - медал

М55 (4)

1-во място - Раги Ганев - КО „Александър Логис“ - София, „Бачо Киро-94“ - Дряново, „Браун тим“ - Велико Търново, „Валди“ - София, „Диана“ - Ямбол, „Компас крос“ - Русе, „Компас – 1994“ - Хасково, „Маратонец“ - Пазарджик, „Орлово гнездо 19“ - Казанлък, „Пушкин 133“ - София, „Рила“ - София, „Сините камъни“ - Сливен, „Сърнена гора“ - Стара Загора, „ТЕА“ - София, „Темпо“ - Варна, „Узана“ - Габрово, „Чумерна“ - Твърдица, „Ентрузауст“ - Македония, „Мазалат“ - Севлиево, „Соколец“ - Самоков, „Компас Родопей“ - Ягодина, „Странджа“ - Бургас, и „Кракра“ - Перник.

М60 - Приз „Благой Стефанов“

1-во място - Иван Медарев - КО „Темпо“ - Варна - купа приз
2-ро място - Веселин Попов - КО „Бачо Киро-94“ - Дряново - медал

М65

1-во място - Добри Топалов - КО „Компас-1994“ - Хасково - медал
2-ро място - Богдан Велинов - КО „Кракра“ - Перник - медал
3-о място - г-р Здравко Тарълов - КО „Компас крос“ - Русе - медал

М70

1-во място - Кирил Каменов -

КО „ТЕА“ - София - медал
2-ро място - Петър Илчев - КО „Сърнена гора“ - Ст. Загора - медал
3-о място - Тодор Стратиев - КО „Компас-1994“ - Хасково - медал

Ж12

1-во място - Раяна Стефанова - КО „Чумерна“ - Твърдица - медал
2-ро място - Вря Ильева - КО „Бачо Киро-94“ - Дряново - медал
3-о място - Ивана Делчева - КО „Компас-1994“ - Хасково - медал

Ж14

1-во място - Златина Генчева - КО „Чумерна“ - Твърдица - медал
2-ро място - Надежда Пенчева - КО „Бачо Киро-94“ - Дряново
3-о място - Мина Пелова - КО „Валди“ - София - медал

Ж16

1-во място - Никол Димитрова - КО „Бачо Киро-94“ - Дряново - медал
2-ро място - Мария Серафимовска - КО „Ентрузауст“ - Македония - медал

Ж18

1-во място - Цветомила Драгоева - КО „Диана“ - Ямбол - медал

Ж35

1-во място - Мария Ночева - КО „Маратонец“ - Пазарджик - медал
2-ро място - Емилия Михайлова - КО „Сърнена гора“ - Ст. Загора - медал

Ж45

1-во място - Петя Димитрова - КО „Браун тим“ - Велико Търново - медал
2-ро място - Даниела Жаркова - КО „Соколец“ - Самоков - медал

Ж65

1-во място - Софка Томова - КО „Странджа“ - Бургас - медал
2-ро място - Цветанка Ганчева - КО „Браун тим“ - Велико Търново - медал
3-о място - Ирка Нановска - КО „Пушкин 133“ - София - медал

М10

1-во място - Мартин Шалаков - КО „Компас Родопей“ - Ягодина - медал
2-ро място - Павел Шалаков - КО „Компас Родопей“ - Ягодина - медал
3-о място - Алекс Саркачев - КО „Узана“ - Габрово - медал

Ж10

1-во място - Моника Генчева - КО „Компас Родопей“ - Ягодина - медал
2-ро място - Руслана Шалакова - КО „Компас Родопей“ - Ягодина - медал

3-о място - Ева Сархачева - КО „Узана“ - Габрово - медал

W 55

1-во място - Павлина Митева - КО „Чумерна“ - Твърдица - медал
2-ро място - Рагост Азманова - КО „Чумерна“ - Твърдица - медал

НОЩНО ОРИЕНТИРАНЕ - КЛАСИРАНЕ

М12

1-во място - Мартин Балкански - КО „Чумерна“ - Твърдица - медал
2-ро място - Виктор Ценов - КО „Компас-1994“ - Хасково - медал
3-о място - Иван Петров - КО „Чумерна“ - Твърдица - медал

М14

1-во място - Христо Николов - КО „Соколец“ - Самоков - медал
2-ро място - Боян Яркоу - КО „Компас Родопей“ - Ягодина - медал

М16

1-во място - Симеон Славчев - КО „Чумерна“ - Твърдица - медал
2-ро място - Николай Марков - КО „Орлово гнездо-19“ - Казанлък - медал

М35

1-во място - Делчо Йорданов - КО „Компас-1994“ - Хасково - медал
2-ро място - Иван Генов - КО „Валди“ - София - медал
3-о място - Христо Манов - КО „Соколец“ - Самоков - медал

М45

1-во място - Милен Драгоев - КО „Диана“ - Ямбол - медал
2-ро място - Митко Митев - КО „Чумерна“ - Твърдица - медал
3-о място - Димитър Димитров - КО „Браун тим“ - Велико Търново - медал

М55

1-во място - Христофор Господинов - КО „Мазалат“ - Севлиево - медал
2-ро място - Раги Генов - КО „Александър Логис“ - София - медал
3-о място - Васе Серафимовски - КО „Ентрузауст“ - Македония - медал

М60

1-во място - Тончо Нейчев - КО „Орлово гнездо-19“ - Казанлък - медал
2-ро място - Иван Медаров - КО „Темпо“ - Варна - медал

- КО „Маратонец“ - Пазарджик - медал
2-ро място - Емилия Михайлова - КО „Сърнена гора“ - Ст. Загора - медал

Ж45

1-во място - Даниела Жаркова - КО „Соколец“ - Самоков - медал
2-ро място - Петя Димитрова - КО „Браун тим“ - Велико Търново - медал

Ж65

1-во място - Софка Томова - КО „Странджа“ - Бургас - медал
2-ро място - Цветанка Ганчева - КО „Браун тим“ - Велико Търново - медал
3-о място - Ирка Нановска - КО „Пушкин 133“ - София - медал

М10

1-во място - Павел Шалаков - КО „Компас Родопей“ - Ягодина - медал
2-ро място - Мартин Шалаков - КО „Компас Родопей“ - Ягодина - медал
3-о място - Даниел Йорданов - КО „Компас – 1994“ - Хасково - медал

Ж10

1-во място - Моника Генчева - КО „Компас Родопей“ - Ягодина - медал
2-ро място - Владимир Капчикова - КО „Компас Родопей“ - Ягодина - медал
3-о място - Руслана Шалакова - КО „Компас Родопей“ - Ягодина - медал

W55

1-во място - Павлина Митева - КО „Чумерна“ - Твърдица - медал
2-ро място - Рагост Азманова - КО „Чумерна“ - Твърдица - медал

КОМПЛЕКСНО КЛАСИРАНЕ

I място - КО „Чумерна“ - Твърдица - купа „Родопей“

II място - КО „Компас-1994“ - Хасково - купа „Родопей“

III място - КО „Бачо Киро-94“ - Дряново - купа „Родопей“

Купа приз „Благой Стефанов“ бе връчена от техническия ръководител Русалина Стефанова на Иван Медаров от КО „Темпо Варна“, участвал в състезания по ориентирание редом с покойния Благой Стефанов от възрастова група М60.

Специални награди бяха връчени на:

М21Е I място – г-р Здравко Тарълов - КО „Компас Крос“ - Русе - 150 лв.

II място – Илиян Кожухаров - КО „Маратонец“ - Пазарджик - 100 лв.

III място – Чавдар Събев - КО „Сините камъни“ - Сливен – 50 лв.

Ж21Е I място – Моника Ламбева - КО „Бачо Киро-94“ - Дряново - 150 лв.

II място – Силвия Шандуркова - КО „Узана“ - Габрово – 100 лв.

III място - Александра Николова - КО „Узана“ - Габрово – 50 лв.

Всички останали участници в състезанията получиха грамоти и материални награди. Те бяха връчени от доц. г-р Алексей Стоев - председател на БТС, Зорница Радонова - изпълнителен секретар на БТС, Атанас Георгиев - председател на БФО, Константин Койнов - генерален секретар на БФО, и доц. г-р Тодор Тодоров - председател на ТД „Родопей“, и КО „Компас Родопей“ - с. Ягодина.

Снежана Кукунджиева, член на УС на ТД „Родопей“, с. Ягодина

Към непознатата Румъния

От 26 до 30 юли ние, туристите от клуб „Висока поляна“ при Туристическо дружество „Магарски конник“ - Шумен, решихме да посетим непознатите за повечето от нас забележителности в Румъния. След като пресяхохме границата, се изви големият гръбнак на величествената планина Карпати, която ни доведе до манастира „Карайман“, разположен високо в планината, сред китна борова гора. След като разгледахме иконостасите и красивите орнаменти, запалихме по една свещ и потеглихме към вулканичните езера, образувани върху кратер на вулкан. Най-голямото от тях е езерото Св. Ана. В тях липсва живот, но около тях има светлост, рядко срещана растителност.

На втория ден се отправихме към Мемориала на загиналите войни. Дълги дървени и мраморни стълбове, завършващи с красива и разнообразна дърворезба, увековечаваха подвига на загиналите. Разгледахме и замък „Мико“, в задния двор

на който има музей на румънското село. След това посетихме солната мина „Салина“. Автобус и множество стълби ни доведоха до огромно, прокопано в земята пространство с височина 54 метра. Галерии, в които децата карат ролери, хора играят бiliar, а други се спускат по въжета, има детски кът и можеш да седнеш да пиеш кафе и да се разхладиш при ниските температури, а въздухът е полезен за различни белодробни заболявания. Отивайки след това в солния каньон, намиращ се близо до мината, се впечатлихме от спускащите се по скалите образувания, наподобяващи красиви пердета. Отгърнахме и се отправихме към „Лакул рошу“ - Червеното езеро, което е най-голямото естествено планинско езеро в Румъния. Виждат се стърчащите над водата върхове на дърветата, които са били потопени при образуването на езерото.

Третият ден ни отведе към извора Биказ, което започва от Червеното езеро и продължава осем километра

на север. В далечината се вижда „Пятра Алтарулиу“ - най-известната скала в околността, на върха на която стои седемметров кръст. Наблизо се намира и известното езеро Изворът на планината, което днес е превърнато в язовир за производство на електрическа енергия. Продължихме към манастира „Нямц“, който се намира на сто и пет километра от град Сучава, който е бил столица на Княжество Молдова. За пръв път се споменава през XIV век и е най-големият манастирски комплекс в Румъния. В него днес живеят двесте монаси, а преди години са живели и трима българи, най-известен от които е Григорий Цамблак. Отправихме се към крепостта „Нямц“ - средновековна крепост край град Търгу Нямц. Тя представлява комплекс от отбранителни съоръжения, построени в Молдова от Петро Мущат в края на XIV век, когато над страната надвисва османската заплаха. Крепостта е доукрепена през XV век от Стефан Велики и

отчасти съборена през XVIII век, а през XX век е възстановена. След това разгледахме и две арменски църкви, които ни запознаха с по-различни страни на християнската обредност.

Църквата „Иоан Нови“ разгледахме през четвъртия ден. Неговите мощи се намират в манастира „Драгомирна“, който е основан през XVII век. Той има впечатляващ интериор. Сводът на храма е покрит със синьо, червено и златни стенописи. След това се отправихме към писаните манастири „Хумор“ и „Воронец“. Манастирът „Воронец“ е основан през XV век от Стефан Велики. Той е наричан Сикстинската

капела заради голямата фреска на западната фасада - Денят на страшния съд. Фреските, които украсяват външните и вътрешните стени на сградата, оригиналният поглед на художниците и синият цвят отличават „Воронец“ и го превръщат в една от най-обичаните и посещавани духовни обители в областта Молдова.

На петия ден разгледахме град Сигишоара и отпътувахме за България, тъй като ни чакаше дълъг път.

Екскурзията завърши, а ние оставаме с хубавите впечатления от природата на тази страна, от величествените скали, извисяващи

се десетки, а по-вероятно и стотици метри към небесата, които те карат да се чувстваш малък и невъзвращен. Ще запомним и многото красиви храмове, тъй като Румъния е страната с най-много храмове на глава от население, поне в Европа.

Тази красива екскурзия успя да се състои благодарение на членовете на клуб „Висока поляна“ Теменужка Минева, чиято беше инициативата, Юлия и Гара Гарабедян, които любезно ни съдействаха, и Вера Кирилова, която ни ръководи и е нашият обичан председател ветеран.

Ирма Джанкова

Ловешките туристи сред върховете и стихии на Рила

В средата на юли ТД „Стратеш“, гр. Ловеч, проведе традиционните си ежегодни походи в Рила. Участие взеха 26 души, разделени в 2 лъча по маршрути хижа „Македония“ - хижа „Рибни езера“ - хижа „Семково“ и хижа „Грънчар“ - хижа „Рибни езера“ - хижа „Македония“ - хижа „Семково“.

Имахме приятна, гостоприемна и тиха първа нощ на хижа „Македония“, която винаги е била добра, но сега след ремонта е особено уютно, чисто и екологично място в планината. В първите 3 дена Рила ни показа драматичната си страна, мъгли и дъждове закриваха с гигантски драперии грамадните пространства, призрачно се провиждаха езера и пламъчетата на червените омайничета. Особено адреналинов беше преходът хижа „Македония“ - хижа „Рибни езера“ по големите хлъзгави морени и метални въжета в дъжд, вятър и намалена видимост, но предизвикателството изтриваше умората

и групите плътно и смело напредваха. Хижа „Рибни езера“ ни посрещна обичайно шумна и пренаселена от наши туристи и чужденци, имаше късмет с най-топлата стая над кухнята, за да изсушим дрехите си, но не и обувките. На следващия ден слънцето най-после ни изпрати своите усмивки. В гористия пояс около хижа „Семково“ видяхме ласкавото лице на планината - меки, канелени пътечки от елови игли, вековни гори, папрати, цветя, мащерка, орхидеи, кантарион и прекрасното езеро на хижа „Семково“ с водни колелета. Топлината и гостоприемството в хижата бяха пословични. Посетихме и Парка за танцуващи мечки край Белица, радвайки се на голяма популярност сред нашите и чуждестранните туристи. Едно модерно съоръжение, създадено с добра цел и водещо до размисъл.

Д-р Дарина Петрова

Честит юбилей

Председателката на Сдружението на хората с увреждания „Венетица“ в Долна баня и член на Управителния съвет на Туристическо дружество „Ибър“ в рилския град инж. Светла Стоименова навърши 70 години. С юбилейния ѝ рожден ден я поздравиха нейните приятели, туристи и инвалиди, а Светла получи красиви букети и подаръци с много пожелания за здраве и щастливи дни в живота.

Инж. Светла Стоименова е работила над 25 години в бившия Металургичен комбинат в Кремиковци, била е общински съветник и председател на Народно читалище „Рила-1898“ в Долна баня.

На организираното празнично тържество от туристите от дружеството рожденичката бе приятно изненадана с голяма, кра-

сива и много вкусна торта, долнобанска баница със сирене, приготвена от Боряна Троянска, и уникалния „бъркоч“ на Агрияна Благоева. Инж. Светла Стоименова пък почерпи своите приятели-планинари с квалитетно уиски и маркови шоколадови бонбони, а от местния „Винпром“ Боряна Брождина бе осигурила няколко бутилки долнобанско шампанско с вкус на ягода.

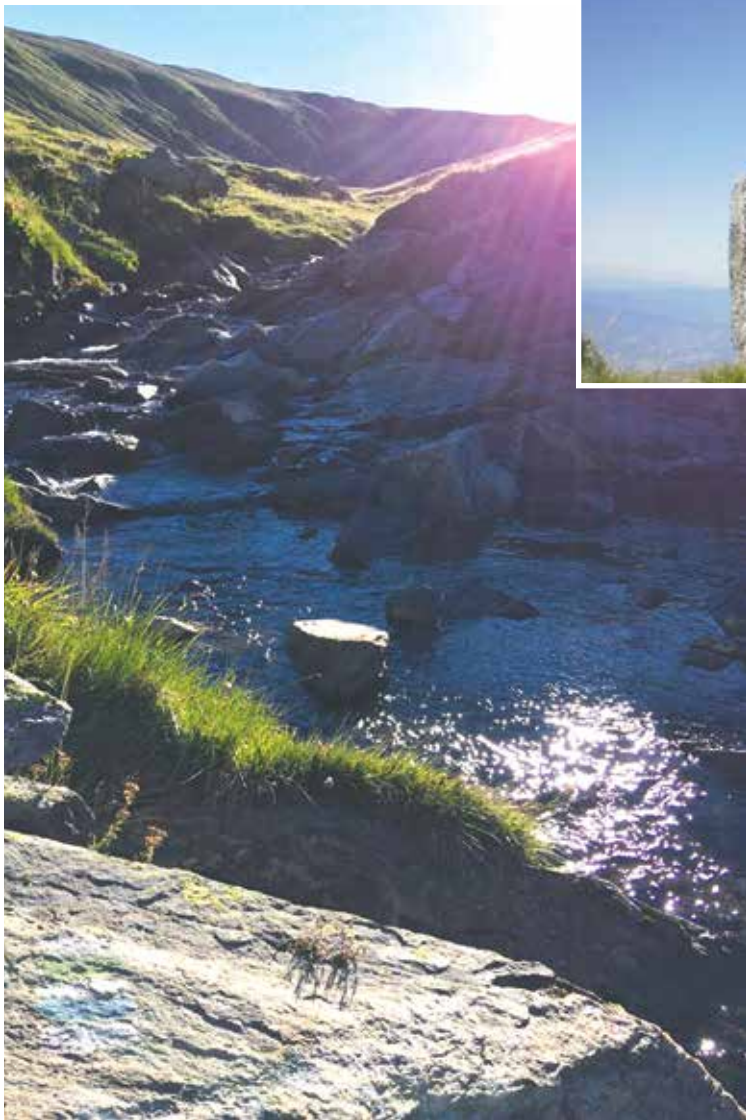
Наред с традиционните цветя и букети от магазина и домашната градина уникален бе подареният на рожденичката ароматен букет от десетки билки от Соня Костова, а специално за празника дойде и бившият кмет на Долна баня инж. Григор Пангов - активен турист и запален планинар.

Любомир Кузев

Величието на Рила

В края на месец юли ТД „Осогово“ - гр. Кюстендил, проведе изключително амбициозен преход в любимата ни Рила. След пътуване, продължило по-малко от 2 часа, вече оправяхме раниците за предстоящото изпитание. Автобусът ни остави на около 1 км под местността Зелени Преслап, откъдето стартирахме приключението. Тръгнахме в посока връх Кабул – 2531 м н.в. След около 3 часа изкачване и любоване на чудните пейзажи наоколо, стигнахме върха. Планината гледа отгоре и отвсякъде. В това приближаване към нея има много повече смирена възторженост. Оттам продължихме към Отовишки връх – 2696 м н.в. Докато го стигнем, пред очите ни се редяха вълнуващи гледки към Маловишкия дял, района около Седемте рилски езера и безкрайно проточилата се Стара планина.

Най-напред планината се е наричала Донука, Дунакс, а по-късно Роула, преименувано на Рила от славяните през V век, което означава „многоводна планина“. Названието не е случайно - в Рила има над 200 езера и множество минерални извори. От нея извираят най-големите и пълноводни български реки – Искър, Марица и Места. Тя се нарежда на 6-о място по височина след планините: Кавказ (връх Елбрус – 5642 м), Алпите (връх Монблан – 4807 м), Сиера Невада (връх Муласен – 3482 м), Пиренеите (връх Ането – 3404 м) и Етна (3340 м).

На върха направихме снимка за спомен и слязохме към хижа „Иван Вазов“ - една от най-труднодостъпните в България.

гария. Освен че до нея няма пътища, тя стои в Рилската пустиня – местността Пазардере, встрани от основните туристически пътеки. Насташихме се и започна подготовката за веселата част – песни с китарата около масата в хижата. Извиха се кръшни хора в малкото пространство наоколо, но в сърцата ни беше широко от емоциите от отиващия си ден.

На другата сутрин закусихме и тръгнахме към връх Калин 2667 м н.в. Те възрастност са два върха с това име – Голям и Малък, като разликата във височините им е само 4 метра. Гледката беше зашеметяваща, накъдето и да се спре погледът. Пирин се беше ширнал на юг в цялото си великолепи. Язовир „Калин“ и езерото Карагьол сякаш се състезаваха кое да изглежда по-примамливо.

Трудно откъсвахме поглед от изобилието на великолепието около нас, но ни чакаше още много път. Ускорихме ход и скоро достигнахме връх Голям

Полич - 2615 м н.в. Очакваше ни и малкият му събрат и оттам през връх Караула - 1981 м н.в., потърсихме пътя към село Падала.

Горещината, голямото спускане, изцедиха до краен предел силите ни, но накрая се озовахме пред чакащия ни автобус в село Падала.

Така равностметката за неделния ден беше впечатляваща – денивелация само на слизане от връх Калин до село Падала от 1700 метра. Това е изключително престижно постижение за група от 30 човека. Седем покорени върха, езера, езера, гледки... Така, уморени, но щастливи, се прибрахме по домовете си, осъзнавайки, че природата е велика, позволяваща ни да изпитваме възторг и да се заредим емоционално за предстоящото ни ежедневие долу, в цивилизацията.

Любомир Младенов, планински водач към ТД „Осогово“ - гр. Кюстендил

„Хисарските орли“ на връх Руен

Туристите от дружество „Орела“ в град Хисаря изкачиха първенеца на Осоговската планина – връх Руен. Събитието беше предшествано от посещение на гейзера в Сапарева баня и на град Кюстендил. Колегите от Туристическо дружество „Осогово“ – секретарят Силвия Михова и ветеранката на туризма Мария - ни посрещнаха сърдечно и показаха всички забележителности на града. Увлекателната беседа в Градската галерия разкри пред нас непознати неща за живота и творчеството на Владимир Димитров-Майстора - един щастлив човек, докоснал се до Рая. Посетихме старите бани, Асклепиона и реставрираната крепост в парк „Хисарлъка“, като не пропуснахме да поднесем цветя пред паметника на Васил Левски в деня на рождението му.

Кюстендил е красив град с много забележителности, но няма по-голяма красота от планината до него. Осогово ни покори като любов от пръв поглед. Прохладите гори около „Трите буки“, с току-що узрелите горски ягоди, омайните поляни с билки и прекрасни цветя бяха като нежна прелюдия към един съвършен природен концерт. Вечерта не мина без традиционния огън и скара, домашни вкусотици, танци и много смях. Защото какво е ходенето по планините, ако го няма контакта със също толкова „луди“ като теб хора, споделянето на трудностите и веселите мигове, подкрепата при изкачването на върха и сладката умора от поредния успешен преход.

Изкачването на върха не е трудно, но е дълго. Тръгнахме още с изгрева и бавно, бавно стигнахме на обяд. Не бързахме, защото се наслаждавахме на билните поляни. Всичко цъфтеше и поляните преливаха от цветове – червено, жълто, мораво, синьо, бяло, зелено – като палитрата на Майстора! Първите боровинки също ни забавяха, но кой би възразил на този сладък плод?! И вече сме на върха – развихме знамето и си направихме много снимки. Снимки с пограничните камъни, панорама към Македония, панорама към България, небе, облаци, слънце... В групата от 24 човека имахме двама ветерани – 79-годишния Стаю Чолаков и 73-годишната Манка Кръшкова, които успешно изкачиха не

само Руен, но и предхождащите го върхове – Църни камък, Шапка и Мали Руен. А 10-годишната Александра записа пети връх в своята богата туристическа биография. Руен беше първото изкачване на планина за младите Калин и Станимир, които вече са запалени по туризма.

Осогово е красива планина. Малко встрани от обичайните маршрути, но достъпна и примамлива. Доволни сме, че я посетихме. Всички решихме, че ще се върнем пак в друг сезон. И стига писане, защото ни очакват още интересни летни маршрути. А вие правете като нас – пътувайте, наслаждавайте се на природата и обичайте България!

Майя Апостолова

Петя Георгиева

е на 9 години и е от гр. Златица. Има събрани 120 печата от 100-те национални туристически обекта и е носител на златна значка. „Много ми харесва Пирин и най-любим ми е връх Вихрен. От градовете най-много харесвам Мелник – казва тя. – Мама пътува от дете, а аз – още като съм била бебе, съм пътувала за-

едно с нея.“ За семейството на Петя пътуването е начин на живот.

Евелин Джигалев е на 42 години и е от Асеновград. Има 107 печата в книжката си от Националното движение „Опознай България – 100 национални туристически обекта“. Носител е на златна значка. В националното движение се включва през

2013 г. Сред любимите му обекти са пещерата „Дяволското гърло“, Ивановските скални манастири, Басарбовският манастир и град Русе. „Целта ми не са значката, томболатата и колата, а да обикалям България“ – казва Евелин.

Районът на хижа „Тъжа” с обновена маркировка

По-старите туристи винаги са казвали, че колкото и добре да познаваш планината, винаги се допитвай до маркировката, показваща пътя за обекта, към който си тръгнал. Така ще бъдеш сигурен, че ще се докоснеш до истинската красота, която те е накарала да поемеш към върховете. Да не говорим, че осланият се на възприетите обозначения на маршрута, по който си тръгнал, ще си спестиш нежелани разочарования, които в отделни случаи могат да придобият и трагичен характер.

Когато бе обявена националната инициатива „Да обновим туристическите маршрути и обекти”, русенските туристи, подкрепени от дирекцията на Националния парк „Централен

Балкан”, се включиха сред първите с конкретни действия за подновяване на туристическата маркировка, предимно лятната хоризонтална, в района, източно от старопланинския първенец връх Ботев. И в това нямаше нищо чудно, защото те се чувстват тук като домакини, така да се каже. Две десетилетия вече ТД „Приста” стопанисва хижа „Тъжа” – една от най-посещаващите от любителите на туризма в Стара планина. Може би в това трябва да потърсим основанието и за готовността им, с която откликнаха на националната инициатива.

Планинарите от ТД „Приста” „рисуваха” маркировки в три акции – през май, юни и юли – обновени, освежени и поправени, където е необходимо. Над 25 души,

въоръжени с блажна боя и четки, обходиха километри пътеки и пътища в гори и поляни, кръстосаха била и превали напълно доброволно и с голямо желание. Това бяха млади и енергични любители на туризма, люде, свързани с Балкана, с неговото минало и бъдеще, и за радост сред тях имаше не само русенци, но и приятели от Бургас, Пловдив, Пазарджик и София. Шеговито ги кръстихме не бояджии, а „художници на маслена планинска живопис с особено пред-

С обновени маршрут-ни знаци - две бели ленти с жълта между тях, сега

назначение”. Нека не ни се сърдят, защото работата, която свършиха за броени дни, наистина заслужава благодарност и признание. Сашо Попов, Михаил Михов, Зорница Георгиева, Ема Иванова, Ясен Гатев... дълъг би бил техният списък!

свети популярната пътека от кв. „Острец” на Априлци до хижа „Тъжа”, като остава да се довърши само частта в границите на квартала. С нова премяна е и пътят от юг – от село Тъжа до хижа, където линиите на знаците са синя и бяла

на цвят. Особено характерна е маркировката по част от маршрута Ком-Емине в Централния Балкан, където основният цвят е червеният. На запад тя обхваща разстоянието от хижата до връх Юрушка Грамада, а на изток – до връх Росоватец. Предстои в най-скоро време да се довърши преобладаването на част от трасето до Юрушка грамада, като на някои места ще бъде поправена и вертикалната зимна маркировка с металните колове. Успоредно с техническите задачи се извършва и почистване на маршрутите, но за щастие отпаѓци по тях почти няма.

Ръководството на ТД „Приста” смята, че всички това ще помогне да

се увеличи потокът от любители на планината, които с удоволствие използват гостоприемството на хижа „Тъжа”, а тя може да се похвали с нови придобивки. През есента на миналата година покривът на хижата бе подменен с ламаринен, монтирани бяха фотоVOLтаични панели за ток, дарени от природозащитната организация „Грийнпийс България”, които вече работят, и новият 600-литров бойлер осигурява топла вода в изобилие. Но решаващ фактор за привлекателността и гостоприемството на хижа „Тъжа” са хижарите Румен и Събин, впечатляващи не само с организаторския си талант при посрещането и настаняването на туристите, но и с кулитарните си умения. Който не е ял от чорбите на Румен, казват, не познава българската кухня.

Впрочем планинарският сезон все още е в разгара си. Идете на „Тъжа”, обходите района и се уверете в казаното дотук! Не само обновена маркировка има...

Христо Димов,
участник в
последната акция на
ТД „Приста”

На среща в лятното поле

Макар и само информативно, редно е да споменем мнението на групата туристи ветерани от Габрово за участието в регионалната им среща в гр. Полски Тръмбеш. А то е, че колегите им, с председател Йордан Великов, ги посрещнаха гостоприемно в своя град на 22 и 23 юли. Повече от 50 души от 14 клуба от страната присъстваха на тази

радушна среща в разгара на лятото. На тях любезните домакини предложиха посещение на градския музей, на градската минерална баня и плувния басейн, както и една чудесна забавна танцова вечер за веселие на всички ветерани туристи от близо и далеч.

Най-атрактивна част от програмата на полско-тръмбешчани беше организи-

раното посещение на най-новата забележителност на Велико Търново – Архитектурно-музейния резерват „Трапезица”. От него всички бяха възхитени и по един или друг начин изразиха благодарността си към организаторите на тази незабравима лятна среща.

Д-р инж. Христо Мангев,
майстор на спорта

Румен Узунов – на 70 години

Председателят на Българската федерация на туристите ветерани - Румен Узунов, навърши 70 години. По този повод той бе удостоен с най-високото отличие на БТС - медал „Алеко Константинов”, за неговите големи заслуги за развитието на организирания туризъм в България, кауза, на която той е отдаден почти 50 години. С този медал Румен вече има всички награди, звания и отличия на БТС.

Организаторската си работа като туристически деятел започва през 1968 година, когато повежда походните колони в Рила, Пирин и Стара планина. Има завършени 7 курса в системата на БТС. При тежава всички разряди по туризъм, разряди по алпинизъм и ориентирване, кандидат-майстор на спорта по туризъм. Някои от проявите, организирани от него, остават ненадминати и до днес по своята значимост, численост и мащабност - най-ма-

совото изкачване на връх Вихрен, най-масовото зимно изкачване на Черни връх (над 1800 души), първият национален поход „Калопер – Околчица” (категория V+). Той организира и най-големия поход в цялата история на БТС – „Седмте планински първенци” (1100 км за 32 дни!). Румен е първият българин, направи солово изкачване на връх Елбрус (Кавказ).

Успешна е и неговата професионална кариера. Като заместник-директор и главен инженер в обединение „Електроизграждане”, в продължение на много години той ръководи изграждането на най-големите национални обекти от електропреносната мрежа 400 киловолта

в България. Повече от 4 години е с правомощия на зам.-министър. Ръководи непосредствено затварянето на електроенергийния пръстен на страната. Удостоен е с трите най-високи трудови ордени на България.

Пожелаваме му успешна дейност за развитие на родния туризъм!

Честит юбилей, Румене!

Сашо Гунешки,
член на УС на БФТВ

Туристите ветерани от Сандански на хижа „Безбог“

Тази година се навършат 55 години от основаването на КТВ „Коста Попмодоров“ – гр. Сандански. Като едно от мероприятията за отбелязването на това събитие беше запланирано изкачването на връх Безбог и преход от хижа „Безбог“ до Попово езеро. Идеята беше на Стоян Здравчев, организацията беше осъществена от Тасуда Митова – председател на Клуба, и от Стоян Здравчев. И така, в последната седмица на юли тридесетина души туристи ветерани от клуба, подсилени с 3 внучета (Краси – 7-годишен, с баба си Блага Димитрова, Йоана – 11-годишна, с баба си Тасуда, и Георги – 14-годишен, с майка си и с баба си Мария Божкова), с автобус напуснахме Сандански и пристигнахме на хижа „Гоце Делчев“ (1412 м н.в.), на 11 км от Добринище. В 10 часа бяхме с лифта на новата хижа „Безбог“. Старата е била разрушена от лавина през 1971 г. Новата е завършена през 1981 г., побира 130 души. До нея е връх Безбог, пред нея – Безбожкото езеро. То е малко, едва с 19 дка площ. Все ми се иска да напиша Безбог (с интервал), но не е прието така. Има различни предания и легенди за произхода на това име. Според една от тях Безбог (Бесбог или само Бес) е име на славянски бог и следователно трябва да се пише без интервал. Пристигнахме на хижата и повече от половината от групата с водач Тасуда тръгнаха веднага да изкачват връх Безбог (2645 м н.в.). Е, не се оказа толкова лесно, каквито бяха очакванията, но все пак беше изкачен от всички тръгна-ли. Браво на децата! Пък и на възрастните – на тях им беше дори по-трудно. Да отбележим и постижението на Георги Иванов, който изкачи връх Полежан (2851 м н.в.), четвъртия по височина в Пирин, доста труден за изкачване, особено около покрития с каменни плочи стръмен връх, които се клатят и разместват на всяка крачка. Но пък усилията се възнаграждават с прекрасна панорама на целия Пирин. След като слезе от връх Полежан, Георги настигна групата, поела към връх Безбог, и изкачи и него.

На втория ден цялата група, част от която с мускулна треска, потеглихме под водачеството на Стоян Здравчев към Попово езеро. Прогнозата за времето беше за буря и дъжд с гръмотевици, което госта ни притесни, но не ни отказа. За наша радост беше слънчево, с максимална температура около 20 градуса. Минахме около няколко малки езерца, преди да стигнем до целта си – Попово езеро (2234 м н.в.; 123 дка площ – най-голямо в Пирин; до 29.5 м дълбочина – на второ място в България след Окоито в Рила с неговите 37 м). Заобиколено е от върховете Сиврия, Джано, Кралев двор, Момин двор и Дженгал – сега Самодивски връх. В езерото има малко островче.

За произхода на наименованието му пак има различни легенди. В една от тях Безбог е бог от обкръжението на Перун, лудо влюбен в сестра му Каменица (в други легенди – в дъщеря му Перуника), но тя не му обръщала никакво внимание. Той решил да се прояви като герой и неин спасител, за да събуди любовни чувства в сърцето ѝ. Но не можел да седи и да чака да се появи такъв случай, ако въобще се появи. Затова решил да създаде ситуация на опасност за богинята и накарал един поп (по-скоро шаман) с молитви и заклинания да предизвика големи вълни в това езеро точно когато тя се къпе в него. Попът успял да развълнува езерото. Каменица била в опасност. Безбог се хвърлил да я спасява. Но вълните били толкова големи, че погълнали не само Каменица, но и Безбог, че даже и попа. Останала да плува само килимчетата му, която се превърнала в остров. Затова от тогава това езеро получило наименованието Попово.

Край езерото в подножието на величествения и страховит връх Дженгал (2730 м н.в.) се разположихме за почивка – хапнахме, пийнахме. Завръщането бе по-трудно, но ни дари с толкова красивата картина на хижа „Безбог“ с езерото пред нея, гледана отвисоко. А може би ни се е видяла толкова хубава, защото след дългия и доста тежък преход тя ни обещаваха почивка?... Да отбележим, че този преход осъществиха и юбилярите Стоян Здравчев, Павлина Петкова и Надка Зайкова.

На третия ден между 10 и

11 часа всички бяхме слезли с лифта до хижа „Гоце Делчев“. Всъщност хижата не е самотна сграда, както е обикновено. Край нея има вили, ресторанти, магазинчета. Беше рано за обяд, затова повечето хора от групата ни се отдръкоха на събиране на билки, не че не събраха достатъчно горе, при хижа „Безбог“. За обяд групата се разпръсна според предпочитанията си в няколко ресторанта. Ние, десетина души, избрахме ресторант с маси навън, който разполага с жива пстърва в малко басейнче. Улавят я със сержме и я приготвят. Дали защото рибата беше толкова прясна, или поради майсторлъка на готвача, но тази пстърва, изпържена до хрупкавост, с варени картофи и студена бира беше невероятно вкусна. Оказа се, че на желаещите да си уловят сами рибата се предоставя въдича и стръв. Някои се опитаха

без особен успех. Но съветната около макар и неуспешния опит за улавяне на риба събра цялата ни група около басейнчето. И на сцената се появи главната героиня – Йоана. Тя отначало също не успяваше да улови нищо. Рибата или отмъкваше стръвта, или с невероятни извращения на тялото успяваше да се отскубне от въдицата. Но Йоана опитваше отново, докато успя. Всяка уловена рибка се посрещаше с радостни възгласи и възторжени писъци. А се наложи дълго да лови риба, защото изведнъж почти всички решиха да си купят и отнесат въщи жива пстърва. Междувременно попитахме Краси не иска ли и той да лови риба, но той, изпълнен с достойнство, отказа. Бил свикнал с татко си да лови риба, но не такава, а ей ТАКА-ВА! И като истински рибар показва каква точно – разбира се, риба с размер почти колкото

него самия.

Но ето че автобусът дойде да ни вземе. Настанихме се в него. И докато чакахме шофьора, надлежно уведомен да си купи и той жива пстърва, автобусът се изпразни. Беше се появил човек, който продава евтино току-що набрани боровинки.

И така, натоварени с билки, пстърва и боровинки, щастливи от постигнатите цели и приятното прекарване, пристигнахме в Сандански. Градът ни посрещна с неговата обичайна лятна температура около 40 градуса. Това автоматично повиши оценката ни за прекараните високо в Пирин дни. Изкрystalизира и се затвърди желанието ни по-често да организираме такива събития!

Текст: Донка Янева,
гр. София

Снимка: Славна Михайлова,
гр. Сандански

Четвърта национална среща в Банско

С голямо вълнение и очакване от предстоящата среща ние, от КТВ при ТД „Орлово гнездо“ – гр. Казанлък, приехме поканата на нашите приятели от Банско. В тази среща взеха участие 186 човека от цялата страна. Изживяхме прекрасни мигове по време на нашето пътуване, което започна на 4 август в ранни зори от гарата на гр. Казанлък. От влак на влак – и така до гара Септември, където се прехвърлихме на теснолинейката. По време на пътуването ни пред нас се сменяха прекрасни картини от красивата природа на Родопите. Бистри, пенливи реки ни следваха през целия път. На гарата в град Банско бяхме сърдечно посрещнати от любезните домакини. След като се настанихме и отпочинахме, разгледахме града. Посетихме павилионите на производителите от цялата страна, бяхме зрители на Балканската лига по канадска борба. На следващия ден посетихме исторически места, като: Археологическо-исторически ансамбъл „Света Троица“, църквата „Света Троица“, в

която запалихме по свещица за здраве, къщите-музеи на Неофит Рилски и на Никола Вапцаров. Пред паметника на Вапцаров си направихме снимка за спомен. Следобедът бе определен за почивка преди приятелската вечеря, която щеше да се състои в механата на хотел „Гардения“. На входа ни посрещнаха със стръкче здравец и питка с шарена сол. Група от трима музиканти с народни инструменти ни веселиха цялата вечер. Ние, от клуб КТВ – гр. Казанлък, бяхме подготвили изненада за вечерта. Това беше играта „Веселите балони“. В 8 балона бяха скрити листчета, на които имаше написано какво да изпълниш – песен, стихотворение, да рисува, да спечелиш различни предмети. С бурни ръкопляскания поздравихме участниците в играта. С кръшни хора и танци завърши вечерта.

В 07.00 часа на 6 август тръгнахме с автобуси за хижа „Вихрен“. Оставиха ни до хижа „Бъндерица“, а оттам пеш до хижа „Вихрен“. Групата от 186 човека пое в различни посоки: езерата

Окоито, Муратово и Рибни езера.

Бавно подвижните останали около двете хижи. Спряхме и до Байкушевата мура, която е висока 18 м и 80 см, с обиколка от 7 м и 24 см и е кръстена на откривателя си инж. Константин Байкушев.

След като хапнахме и починахме, автобусите ни върнаха в Банско. Вечерта направихме последна разходка из града. След като се прибрах-

ме, стегнахме раниците за утрешното пътуване. Прибираме се заредени с много положителни емоции и с нови приятели. Благодарим от сърце на организаторите на тази среща, като им желаем много здраве, дълголетие и много срещи по туристическите пътеки.

Елена Бозукова,
председател на КТВ
при ТК „Орлово гнездо“,
гр. Казанлък

Преход по най-дългия туристически маршрут Ком - Емине

По случай 115-ата си годишнина ТД „Сърнена гора“ - Стара Загора, и ТД „Орлово гнездо“ - Казанлък, организираха съвместна проява – преход по най-дългия туристически маршрут у нас – Ком - Емине, част от европейския маршрут „ЕЗ“. Отсечката е разделена на три етапа: I етап – от връх Ком до прохода Беклемето; II етап – от прохода Беклемето до Котел; III етап – от Котел до нос Емине. За 9 дни през всеки от етапите се изминава по една трета от Стара планина и се дава възможност на желаещите за 3 години да преминат по целия маршрут. Прекрасна идея за всички, които мечтаят за трасето по билото на Стара планина, но нямат възможност да ползват много време като отпуск, казва Ваня Петкова, секретар на ТД „Сърнена гора“ и участник в първия етап. В него се включиха общо 15 любители на плани-

ната, сред които 4 дами от Стара Загора - Ваня Петкова, Събина Цанева, Таня Костова и Себиле Махмудова. Ръководител на групата бе Атанас Балкански от Казанлък.

През 9-те дни на първия етап ежедневно участниците изминаваха по около 25 км за около 11 часа. Разстоянието от близо 202 км от етапа беше правилно разпределено, така че да се насладиш на местата, през които минаваш. Групата изпита максимално удоволствие. Младите Ясен и Славена, които никога не са ходили така продължително, се чувстваха чудесно, разказва Събина Цанева. Маркировката по „ЕЗ“ от републиканската мрежа е сравнително добра. Изключение прави участъкът от прохода Витиня до хижа „Чавдар“, където от средата почти до хижа се губи. Навсякъде ни посрещаша много добре, а настроението на всички беше прекрасно. Началото на ета-

па е Петрохан, на връх Ком групата спазва традицията и си взема по три камъчета. Следва се класическият маршрут. Старозагорци разказват, че западната част на Стара планина е госта по-различна от централната, която добре познават - с много меки форми, красива, напояща на Родопите. Споделят, че на 4-ия ден от маршрута е проходът Витиня и най-дългият преход - 36 км, който се преминава за около 11 часа. От хижа „Чавдар“ вече се върви само по билото на Стара планина. През страховити панорами край хижа „Свищи плаз“ и хижа „Бенковски“ се навлиза в Централна Стара планина, пейзажът се променя в по-алпийски. По билото се качва връх Вежен (2200 м), последната нощувка е на хижа „Ехо“. От там през хижа „Козя стена“ групата се връща на Беклемето.

Срещнахме доста туристи, спортни типове, които

преминават маршрута съществено, споделят Ваня и Събина. Засякохме се с велосипедиста Борислав Йорданов (той измина Ком - Емине на две кола за 3 дни и 9 часа - б.а.). Можем да му добавим 5 часа към рекорда, защото се върна от хижа „Ехо“ през нощта (на хижа „Козя стена“ ги е срещнала мечка) и потегли отново сутринта в 6 ч. Тази загуба би му подобрила рекорда. Ние мечка не видяхме, но в района на „Козя стена“ разбрахме, че се е появила преди месец и нещо, през деня. За сметка на това обаче тук групата се е налюбувала на

много еделвайси.

Нашата група продължава догодина, споделят дамите от „Сърнена гора“. Походът ще се провежда 3 години, приятели туристи от цялата страна са очаровани от формата - за 9 дни да видиш една трета от Стара планина и гарантирано да продължиш следващата година.

Какво е Ком - Емине? Път, по който преминаваш, обхождаш, обгръщаш и обикваш за цял живот, категорични са участниците.

Дима Тонева

Пет години без заслужилия деятел на туризма, планинския водач и треньор по ориентирване Михаил Иванов Житаров (Жижо). Поклон пред неговата голяма любов и дело към спорт и природа!

Долнобанските туристи на поход до Белмекен

Деветдесет и втората година от началото на празника на Рила планина и масовото изкачване на балканския първенец връх Мусала долнобанските туристи от дружество „Ибър“ в рилския град с председател Елена Сухарева се отправиха на поход до високопланинската спортна база на Белмекен на 2050 м н.в. и да почетат своята 115-а годишнина от основаването на местната планинска организация.

Най-запалените планинари от дружеството прекараха един чудесен августовски ден сред красивата рилска природа, направиха си чудесен пикник край прохладата на планината и водата и се повеселиха до насита в жаркия летен ден, похапвайки от вкусната скара и още по-пивката долнобанска ракия и бира.

За всичко това се погрижиха шофьорът Славчо Дамянов, както и малцината мъже в

групата, но квалифицирани туристи - Георги Мавров, Ангел Кьосев и Спас Клисуров, както и моя милост, която беше поканена любезно от шефката на планинската организация в рилския град Елена Сухарева.

На връх Преображение Господне в компанията на туристите пък семейство Валентин и Емилия Стойневи за пета поредна година донесоха от своя домашен разсадник екзотични растения, сред които червена и синя боровинка, секвоя-гантея, бамбук и облепика. Те ги засадиха в района на спортното граде с надеждата да радват гостите на този рилски район.

Долнобанските туристи се изкачиха до емблематичната рилска спортна база от село Сестримо и Чаира, а на връщане се отбиха до Юндола и Белово, за да се приберат до родната Долна баня.

Любомир Кузев

63-годишният Любомир Палакарчев от Ярлово измина маршрута от връх Ком до нос Емине за 7 дни, 12 часа и 50 минути

Истинска втора младост преживява дългогодишният ултрамаратонец Любомир Палакарчев, който е родом от село Ярлово – най-отдалеченото село от Самоков в общината. Бай Любо, както с уважение го наричат неговите приятели и почитатели, измина най-дългия маркиран туристически маршрут в България от връх Ком до нос Емине по билото на Стара планина за 7 дни, 12 часа и 50 минути. Постигнението на нашия земяк е направо героизъм, като се има предвид, че той е на 63 години!

Любомир Палакарчев е истинска легенда в българския ултрамаратон. Негов доскоро бе най-дългогодишният рекорд на „Ком-Емине“. През далечната 1987 г. ярловецът преминава българската част на Стара планина за 5 дни и 14 часа. Постигнението му бе недостижимо цели 28 години – до август 2015 г. Тогава Божидар Антонов смъкна с малко рекорда на 5 дни и 10 часа, а само месец по-късно най-добрият роден планински бегач в момента Кирил Николов-Дизела постави направо „нечовешки“ рекорд, изминавайки трасето за 4 дни и 13 часа.

През това лято Палакарчев се включи в няколко маратонски и ултрамаратонски бягания – „Витоша“ (100 км), „Трявна Ултра“ (141 км), „Мальовица Скайрън“ (19 км)... След това той застана на старта на връх Ком сам, с малка раничка на гръб – без съотборници, без помощ от треньори, медици и готвачи, без навигация... Без да тръби по медиите за своите намерения – само и единствено с огромно желание и мотивация да стигне до заветния нос Емине. Е, в началото се поизгубил на няколко места, после горещините го поизмъчили, а много от срещнатите по пътя

чешми били пресъхнали. Затова – отчайвайки неточностите си веднага след като финишира, бай Любо даде заявка за ново преминаване на прехода – още следващия месец. Чудите се защо? „Защото физически съм подготвен да се представя по-добре“, отговаря с усмивка неуморният наш земяк, който поддържа великолепната си форма чрез гимнастика и всекидневно бягане по 10-15 км. А ние му пожелаваме да е жив и да продължава да бъде вдъхновение за любителите на природата, спорта и сбъдването на мечтите.

Любомир Кузев

Мусала - достоен връх за 100-годишен юбилей

И този път туристическото ни пътешествие започна „на колеа“.

Наш благодетел е „Пампорово АД“, подкрепящ инициативите на Туристическо дружество „Карлък“ - гр. Смолян, по повод 100-годишния ни юбилей. Към Боровец пътуваме тридесет и двама. Посещаваме Царска Бистрица, изкачваме се с кабинков лифт от курортен комплекс Боровец до хижа „Ястребец“ и след час пешеходен туризъм стигаме до хижа „Мусала“. По пътя срещаме многобройни групи (предимно млади хора), говорещи различни езици.

Оглеждаме Рила - алпийски характер: камъни по високото, клекове по ниското; простор и мащаби. Така стигаме до хижата, в която доброволно никой от нас втори път няма да преспи...

Радваме се на седмото Мусаленско езеро и с почуда изучаваме растителния и животинския свят в него и около него. Намираме весели моменти, разказваме си истории в очакване на утрешния важен ден. Като се стъмни, се запътваме към наровеите да видим как се спи на 2389 м н.в., в най-високо разположената хижа на България. Естествено, младежката група стои по нощите и наблюдава звезднопада,

който се случва веднъж на пет години.

Сутринта ни посреща мъгла, но малко след осем часа 22-ма туристи тръгваме към най-високия връх на Балканите - Мусала, 2925 м н.в. С водач като Маца и туристи с нашия опит пътят е лек - скалиста, добре обозначена пътека, без големи стръмнини. Минахме покрай четири езера - очите на планината.

Почти по средата на пътя до Леденото езеро има чудесен заслон - „Еверест“ на 2710 м н.в. (препоръчваме ви да го посетите). Неговата стопанка със сигурност обича планината и хората - затова поддържа такъв уют и чистота. Неусетно изкачваме върха. Първи пристигат седемгодишната Мария Райска за ръка с осемдесет и четири годишния Георги Яръмов. Слънцето ни поздравява, а ние се радваме, снимаме и пеем със знамето на дружеството. Превъзбудени сме, защото за повечето от нас това е първо изкачване на първенеца...

Наближаващи облаци ни подканват за слизане обратно. По пътя наголу от върха бай Георги изважда голям черен плик и съвсем методично събира изостанали тук-там следи от човешкото присъствие.

Стотина метра преди хижата ни обгръща мъгла, не се вижда на два метра около нас, трудно следваме пътеката. Разбираме, че в големите планини и малките шегии са неуместни.

Последният туристически етап от хижа „Мусала“ до лифта преминава в гръжд. Всички, които слизаме от върха и се качвахме в автобуса, сме мокри. Един се преоблича, друг изсъхва по

пътя към Смолян.

Разделяме се щастливи от общите преживявания и си пожелаваме още много пътешествия и походи из мила ни Родина.

А Туристическо дружество „Карлък“ нека да пребъде!

Антоанета Стоименова - туристка

Седемте рилски езера

ТД „Орлово гнездо“ организира и проведе екскурзия-поход до Седемте рилски езера за участие в танца, създаден от Петър Дънов - „Паневритмия“.

На 18.08.2017 г. групата, състояща се от членове на клубовете към Туристическото дружество - „Бузово кале“, „Орлица“, „Туристи ветерани“, „Ориентиране“ и „Пешеходен туризъм“, отпътува за учебен център „Маловица“. След като се настаняхме по стаите за нощувка, имаше достатъчно време да се полюбуваме на местността и чутковната пирамида на връх Маловица.

Рано в съботната утрин на 19.08.17 г. групата потегли към лифта над село Паничище, който ни извози до хижа „Рилски езера“. По клубове и на групички поехме към езерото

Бъбрека, където в точно обявения час започна „Паневритмията“. Успяхме да се насладим и потопим в магията на танца, изпълняван прецизно в синхрон и под звуците на нежната музика. Всеки от нас го преживя по своему.

Седемте рилски езера бяха посетени от много туристи и участниците в самия танц също бяха много. Впечатление ни направи участието на много млади хора и деца. Посетители имаше и от много националности. След приключване на танца туристите имаха време да посетят и разгледат езерата. Прекрасното време и неописуемите гледки от лифта допринесоха за нестихващото възненение от деня.

В автобуса на връщане лицата на всички бяха озарени от пре-

живяната емоция на Седемте рилски езера. С песни и разкази от дните на похода не усетихме как се прибрахме в Казанлък. Завладени от голямото възненение и еуфория пропуснахме нещо важно - да си направим обща снимка. Но пък всеки прибави към колекцията си от спомени два незабравими преминали дни.

Транспортът за екскурзията бе подарен от Община Казанлък по повод 115-годишнината на туристическото дружество.

Ръководството и членовете на ТД „Орлово гнездо“ изказват своята благодарност на Общината за подаръка, като се надяваме добрите отношения и сътрудничеството да продължат и за в бъдеще.

ТД „Орлово гнездо“ - гр. Казанлък

Преход в Рила - емоция, която си заслужава

Неотдавна група от дружество „Мургаш 77“ и приятели направихме чудесен преход в Рила. Тръгнахме от село Говедарци. Пътеката, по която вървахме, дублира ски пистата - колкото повече се изкачвахме нагоре, толкова повече села и върхове обхващаше погледът ни. Първата ни цел бе хижа „Мечит“ (1751 м н.в.). Сравнително бързо пристигнахме и разтоварихме част от багажа. Починахме си и със свежи сили тръгнахме към връх Голям Мечит. Минахме покрай връх Малък Мечит (2171 м н.в.). Покрай пътеката имаше в изобилие малини и боровинки. Често спирахме да берем и да се любуваме на прекрасните гледки. Времето беше слънчево и панорамните гледки се простираха надалеко. Покрай Будачки камък се виждаше ясно Мусала и върховете край него. На отсрещния баир дискретно се показва езерото Йозола. Пътят е строен за цар Фердинанд, за да може да пътува с файтон от Мала църква до Рилския манастир. Проходим е за

офроуд автомобили.

На Голям Мечит (2567 м н.в.) се изкачихме цялата група и усилията ни бяха възнаградени с чудесни гледки. На хоризонта се очертаваше Витоша, на запад - полегатият връх Кабул и по-долу се виждаше Паничище. Прибрахме се в хижа „Мечит“, където хижарите Люба и Сашо ни бяха приготовили вкусна вечеря. Весело поговорихме, направихме разбор на деня и си легнахме рано, за да съберем сили за следващия ден.

Събуди ни аромат на вкусни пържени филийки с малиново сладко. Закусихме и в 7.30 часа тръгнахме отново по царския път към Коби-

лино бранище и Кирилова поляна. Темпото на ходене беше спокойно, с малки почивки. Минахме покрай Сухото езеро със симпатично вдопадче над него и в 16 часа бяхме на крайната точка на маршрута. Общо около 8 часа преход. Бусчето ни закара до Рилския манастир съвсем навреме, за да запалим свещичка с благодарност за Божията закрила и да похапнем вкусни мекички с овче мляко. Прекрахме един чудесен уикенд, който ще започнем с прекрасните емоции и красивите гледки, с които гостоприемната Рила планина ни дари.

Маргарета Софрониева, ТД „Мургаш 77“

Стоян Николов е на 39 г., родом от Плевен, но работи в София. От

2014 г. е участник в Националното движение „Опознай България - 100 национални туристически обекта“. Носител е на златна значка. Синът му Николай е на 7 години и ходи навсякъде с баща си и майка си, която има бронзова и сребърна значка. „Детето пъ в Ягодинската пещера - разказва Стоян, - а в местността Пода край Бургас му показваха различни видове птици и това много му хареса. Продължаваме да обикаляме, докато и съпругата ми не стане носител на златна значка.“

Над 3500 туристи се включиха в националния туристически празник на Черни връх по повод 122 години организиран туризъм

Продължава от стр. 1

Празничната програма стартира в 12.30 часа. Прозвуча химнът на БТС „Балкани, дигайте се“. В своето слово изпълнителят секретар на БТС Зорница Радонова припомни историята на създаването на организираното туристическо движение и маркира основните задачи пред БТС, а именно: възстановяване на собствеността на туристически обекти, ремонт на хижите, популяризиране на туризма сред младите хора, активизиране на международната дейност на Сдружението.

Учениците от клуб „Млад планинар“ към ТД „Калабак“ – гр. Петрич, създадоха много настроение, изпълнявайки патриотични песни и стихотворения. На сцената на Черни връх се качи и турист от ТД „Урвич“, който свири на гайда. Дошлите на празника се хванаха на хоро, имаше много усмивки

Зорница Радонова - изпълнителен секретар на БТС - поднася цветя пред морената, от която Щастливеца е повел 300 души към Черни връх

Христиана Спасова и Симеон Спасов на 25 август - деня на сключване на гражданския им брак – поставиха цветя пред морената

и добро настроение в слънчевия августовски ден. Имаше и съпричастие, и пожелания от институциите под фор-

мата на поздравителни адреси. Такива бяха изпратени до БТС от председателя на Народното събрание Димитър

Главчев, от министъра на младежта и спорта Красен Кралев и от изпълнителния директор на Изпълнителната

агенция по горите инж. Григор Гогов. Приветствия към събралото се множество отправиха директорът на ПП „Витоша“ Снежана Петрова и проф. Иван Лалов – експреседател на БТС. „Стратегическите цели на БТС са да убеди държавата, че планинарството не е само ски туризъм; да се уреди собствеността на хижите и държавата да поеме своите социални функции, за да се развие и занапред социалният туризъм“ – каза проф. Лалов.

Ненад Александров поздрави присъстващите от името на групата от Спортно дружество за планинарство „Младост“ – Босилеград, които за трети път се включват в тържеството на Черни връх.

Както всяка година, бе теглена томболатата за регистриралите се в Националното движение „Покорител на 10-те планински първенци“. Бяха раздадени много награди от БТС и от спонсора - верига спортни магазини SLS Rossignol.

По традиция изпълнителният секретар на БТС Зорница Радонова връчи членски книжки на нови членове на БТС, а всички туристически дружества получиха грамоти за участие в националния туристически празник.

Най-младият турист бе Виктория Траянова от Петрич на три години и половина, а най-възрастният - 90-годишната Златка Динева от ТД „Сърнена гора“ – гр. Стара Загора.

Из приветствието на Зорница Радонова – изпълнителен секретар на БТС

Уважаеми гости, приятели туристи и планинари, добре дошли на празника на туризма на Черни връх! На тази сакрална дата – 27 август, и на това свидетелство за нас място преди 122 години по покана на Алеко Константинов 300 души, представителна извадка на тогавашното общество, слагат началото на организирания туризъм в България. Това е само 38 години след учредяването на първото Алпийско дружество в Европа, което се случва в Лондон през 1857 година.

През всичките изминали десетилетия ние, Алековите следовници, имаме с какво да се гордеем. С участието на туристите са построени и се стопанисват повече от 250 хижи, заслони, учебни центрове. Традиционни във времето станяха националните прояви, станали знакови за БТС, сред които изпъкват походът „По стъпките на Ботевата чета – Козлодуй-Околчица“, походът „По стъпки-

Зорница Радонова - изпълнителен секретар на БТС, и Димитър Главчев - председател на Народно събрание, поднасят цветя пред барелефа на Щастливеца на Черни връх

те на Апостола“, Националният презглед на туристическите умения и сърчност за учащи се за приз „Кристален еделвайс“, Международният поход „Не на наркотиците“. Националното движение „Опознай България – 100 национални туристически обекта“ е без аналог в света.

Маркираните пътеки в планините са повече от 35 000 км. Всичко това ние с вас сме призвани да запазим и развиваме. Призвани сме да се преборим с бюрократичните пречки, които ни пречат да работим с децата и учениците и да възпитаваме в тях любов към природата и туризма.

Нашето място е в семейството на международните планинарски организации.

Алековите завети и направеното от всички наши достойни предци ни задължават да продължаваме и занапред да изпълваме със смирение и дела понятия, като родолюбие и национална гордост.

Поздравителен адрес от Димитър Главчев - председател на 44-ото Народно събрание на Република България

До г-н. Алексей Стоев
Председател на
Българския
туристически съюз

Уважаеми господин
Стоев,
Уважаеми членове на
Българския туристически
съюз,

Уважаеми туристи,
Като любител на туриз-
ма за мен е чест и удо-
волствие да ви поздравя
от сърце по повод чества-
нето на 122 години орга-
низиран туризъм в Бълга-
рия. Няма по-подходящо
място за това честване
от Черни връх. На този
ден имаме всички осно-
вания да се гордеем, че
именно на Витоша, която
днес е най-посещаваната
защитена територия в
страната, още в далеч-
ната 1895 г. в България е
създадено организирано
туристическо движение.

Днес ние с вас си спо-
няме и отдаваме призна-
телност към приноса за
това на патрона на Съюза – видния
български общественик, демократ и
писател Алеко Константинов. Жи-
вотът и делото му са непреходен
образец за родолюбие и любов към
Отечеството, от които можем да
се учим и днес.

Българският туристически съюз,
стъпил върху здрави традиции, има
ценен принос за развитието на ор-
ганизиран туризъм в България и за
привличането на нови съмишленици.

Пожелавам ви и занаят да про-
дължите да съхранявате красивата
природа, да увеличавате нови любители
на туризма и да го популяризирате

ПРЕДСЕДАТЕЛ

До г-н. Алексей Стоев
Председател на Българския
туристически съюз

Уважаеми господин Стоев,
Уважаеми членове на Българския туристически съюз,
Уважаеми туристи,

Като любител на туризма, за мен е чест и удоволствие да ви поздравя от сърце по повод честването на 122 години организиран туризъм в България. Няма по-подходящо място за това честване от Черни връх. На този ден имаме всички основания да се гордеем, че именно на Витоша, която днес е най-посещаваната защитена територия в страната, още в далечната 1895 г. в България е създадено организирано туристическо движение.

Днес ние с вас си спомняме и отдаваме признателност към приноса за това на патрона на Съюза – видния български общественик, демократ и писател Алеко Константинов. Животът и делото му са непреходен образец за родолюбие и любов към Отечеството, от които можем да се учим и днес.

Българският туристически съюз, стъпил върху здрави традиции, има ценен принос за развитието на организиран туризъм в България и за привличането на нови съмишленици.

Пожелавам ви и занаят да продължите да съхранявате красивата природа, да увеличавате нови любители на туризма и да го популяризирате сред децата и младите хора. Уверявам ви, че в тези свои благородни усилия в мое лице имате верен съмишленик.

Пожелавам на всички любители на планината здраве, късмет и много енергия, за да продължат да опознават прекрасните кътчета на нашата страна.

Честит празник!

26 август 2017 г. С уважение,

Димитър Главчев
Председател на 44-ото Народно
събрание на Република България

сред децата и младите хора. Уверя-
вам ви, че в тези свои благородни
усилия в мое лице имате верен съ-
мишленик.

Пожелавам на всички любители на
планината здраве, късмет и много
енергия, за да продължат да опозна-
ват красивите кътчета на нашата
страна.

Честит празник!

С уважение,
Димитър Главчев
Председател на 44-ото Народно
събрание на Република България

Ветерани-туристи на хижа „Алеко“

В Сдружение „Млад планинар“ към ТД „Калабак“ – гр. Петрич, с председател Гергана Сангочки-ева, участват 45 деца на възраст от 7 до 15 г. 12 от младите планинари са носители на значки от Националното движение „Покорител на 10-те планински първенци“

Поздравителен адрес от министъра на младежта и спорта Красен Кралев

До
Доц. г-р Алексей Стоев
Председател на Българ-
ския туристически съюз

Уважаеми господин
Стоев,
Скъпи приятели на ту-
ризма,

За мен е удоволствие да
ви поздравя по повод На-
ционалния туристически
празник и 122-годиш-
ната от организираното
туристическо движение в
България!

Българският тури-
стически съюз има своите
милиони последователи и
прави впечатление, че
все повече от тях са на
възраст под 30 години и
се засилва все повече при-
съствието на ученици и
студенти.

Поздравявам ви за ак-
тивността и ентузиазма
за запазване на традици-
те, за дейността по попу-
ляризиране на българските
забележителности и при-
влечането на все повече
хора към туристическото
движение.

Честит празник!

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на младежта и спорта

ДО
ДОЦ. Д-Р АЛЕКСЕЙ СТОЕВ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
БЪЛГАРСКИ ТУРИСТИЧЕСКИ СЪЮЗ

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН СТОЕВ,
СКЪПИ ПРИЯТЕЛИ НА ТУРИЗМА,

За мен е удоволствие да ви поздравя по повод Националния туристически празник и 122-годишнината от организираното туристическо движение в България! Българският туристически съюз има своите милиони последователи и прави впечатление, че все повече от тях са на възраст под 30 години и се засилва все повече присъствието на ученици и студенти.

Поздравявам ви за активността и ентузиазма за запазване на традициите, за дейността по популяризиране на българските забележителности и привличането на все повече хора към туристическото движение.

Честит празник!

КРАСЕН КРАЛЕВ,
МИНИСТЪР НА МЛАДЕЖТА И СПОРТА

27 август 2017 г.

Красен Кралев,
Министър на младежта и спорта

Радка Желязкова – секретар на Клуба по пешеходен туризъм на Дружество за туризъм „Мургаш“ – София: „Оперираха ме преди две години. Туризмът ме спаси и ми дава сили за всичко“

Томбола 2016/2017 г. на Националното движение „Покорител на 10-те планински първенци” - МАРКИ

1. Явор Стоянов Трифонов - гр. Силистра - туристическа хавлия
2. Елена Севдалинова Трифонова - гр. Силистра - туристическа хавлия

3. Даниел Иванов Митов - гр. София - ваучер от SLS

4. Росен Симеонов Иванов - гр. Хасково - туристическа хавлия

5. Александър Благоев Натоев - гр. Пазарджик - туристическа хавлия

6. Веселина Благоева Натоева - гр. Пазарджик - туристическа хавлия

7. Агелина Росенова Желязкова - гр. Бургас - туристическа хавлия

8. Асен Илиев Коджов - с. Арда - туристическа хавлия

9. Ася Иванова Коджова - с. Арда - туристическа хавлия

10. Росен Неделчев Желязков - гр. Бургас - туристическа хавлия

11. Петър Стоименов Костадинов - гр. Пазарджик - туристическа хавлия

12. Андон Сотиров Камичев - гр. Батак - туристическа хавлия

13. Петър Лазаров Нонев - гр. Пазарджик - туристическа хавлия

14. Иван Ангелов Ганчев - с. Семчиново - туристическа хавлия

15. Иван Димитров Георгиев - гр. София - туристическа хавлия

16. Цветанка Кръстева Вангелова - гр. София - туристическа хавлия

17. Елена Кирилова Вангелова - гр. София - туристическа хавлия

18. Христина Кирилова Вангелова - гр. София - туристическа хавлия

19. Кирил Кирилов Вангелов - гр. София - туристическа хавлия

20. Божидар Христов - гр. Габрово - туристическа хавлия

21. Мариела Цанкова - гр. Габрово - туристическа хавлия

22. Десислава Цанкова - гр. Габрово - туристическа хавлия

23. Агрияна Чинчева - гр. Пловдив - туристическа хавлия

24. Кристиан Василев - гр. Пловдив - туристическа хавлия

25. Алесандро Василев - гр. Пловдив - туристическа хавлия

26. Мартин Захариев - гр. София - туристическа хавлия

27. Неяна Захариева - гр. София - туристическа хавлия

28. Весела Захариева - гр. София - туристическа хавлия

29. Съби Христов - гр. Габрово - туристическа хавлия

30. Николай Христов - гр. Габрово - туристическа хавлия

31. Даниела Христова - гр. Габрово - туристическа хавлия

32. Николай Петров - гр. Сливен - туристическа хавлия

33. Димитър Абаджиев - гр. Перущица - туристическа хавлия

34. Лиляна Дойчинова - гр. Козлодуй - туристическа хавлия

35. Мария Иванова Бойчева - ТД „Урвич“ - гр. София - раница от SLS

36. Камен Бойчев Бойчев - ТД „Урвич“ - гр. София - туристическа хавлия

37. Андрий Ивановски - гр. София - ваучер от SLS

38. Стратина Стратиева Стратиева - гр. София - ваучер от SLS

39. Ирина Жечкова Асенова - ТД „Урвич“ - гр. София - туристическа хавлия

40. Христо Росенов Иванов - гр. Хасково - туристическа хавлия

41. Петър Вили Вунов - гр. Хасково - туристическа хавлия

42. Валентин Валентинов Божилов - гр. София - ваучер от SLS

43. Господинка Иванова Бижева - ТД „Еделвайс“ - гр. Пловдив - раница от SLS

44. Лалка Гърдева Добрева - ТД „Еделвайс“ - гр. Пловдив - туристическа хавлия

45. Мая Павлинова Пенева - ТД „Еделвайс“ - гр. Пловдив - туристическа хавлия

46. Христо Николаев Добрев - ТД „Еделвайс“ - гр. Пловдив - туристическа хавлия

47. Йорданка Велинова Димитрова - гр. София - туристическа хавлия

48. Екатерина Велинова Велинова - гр. София - туристическа хавлия

49. Стиляна Червенкова - гр. София - туристическа хавлия

50. Надежда Василева Василева - гр. София - туристическа хавлия

51. Йовка Димитрова Димитрова - гр. София - туристическа хавлия

52. Виктория Стоянова Колева - гр. София - туристическа хавлия

53. Васил Димитров Драмбозов - гр. София - ваучер от SLS

54. Мартин Иванов - гр. София - раница от SLS

55. Нина Иванова - гр. София - раница от SLS

София - раница от SLS

56. Мартин Мартинов - гр. София - раница от SLS

57. Деница Георгиева - гр. Асеновград - раница от SLS

58. Даниела Трендафилова - гр. Асеновград - раница от SLS

59. Николай Петров - гр. София - раница от SLS

60. Домислав Петров - гр. София - раница от SLS

61. Веселин Николов - гр. София - туристическа хавлия

62. Екатерина Николава - гр. София - туристическа хавлия

63. Лили Трайкова - гр. Кутен - туристическа хавлия

64. Марио Трайков - гр. Кутен - туристическа хавлия

65. Трайко Трайков - гр. Кутен - туристическа хавлия

66. Милан Николов - гр. Сандански - туристическа хавлия

67. Лена Тодорова - гр. Севлиево - туристическа хавлия

68. Димитър Пулев - гр. Своге - туристическа хавлия

69. Атанас Здравков - гр. София - туристическа хавлия

70. Анатолий Тодоров - гр. София - туристическа хавлия

71. Меглена Евгениева Йоцова - гр. София - раница от SLS

72. Петър Генадиев Алексиев - гр. Дупница - туристическа хавлия

73. Теодор Георгиев Загорски - гр. София - туристическа хавлия

Снимки: Елисавета Първанова и Емилия Матеина

Поздравителен адрес от инж. Григор Гогов - изпълнителен директор на Изпълнителна агенция по горите

До доц. д-р Алексей Стоев
Председател на Българския туристически съюз

Уважаеми господин Стоев,

С уважение отправям към Вас поздравления и най-добри пожелания от името на ръководството на Изпълнителната агенция по горите и лично от мое име по случай 122-тата годишнина от организиран туризъм в България.

Убеден съм, че този празник е важен знак за ползата от постиженията на поколения професионалисти, съхранили и надградили дългогодишната традиция в развитието на българския туристически съюз.

Българската гора и туризмът са изключително важни сфери за цялостната икономика на страната днес, затова е важно да работим заедно за тяхното добро и успешно бъдеще. Ние имаме добри традиции в сътрудничеството си с Вас и аз се надявам то да продължи и за в бъдеще.

Пълноценното опазване и управление на растителното и животинското биоразнообразие на страната ни изискват от нас решителност за преодоляване на проблемите и желание за нови положителни резултати и дългосрочни ползи за българската природа.

Затова бих искал най-сърдечно да поздравя хората, на които в значителна степен се дължи фактът, че организиранят туризъм отдавна има своето европейско признание и е пълноценна част от световното пространство.

Нека предизвикателствата днес да са стъпки към бъдещи успехи, които да гарантират едно по-ефективно управление на природните ресурси!

Честит празник!
Инж. Григор Гогов
Изпълнителен директор

1. Тодор Димитров Димитров - гр. София – туристически термос
2. Елисавета Петрова Арнаудова - гр. София – туристическо одеяло
3. Яница Илкова Петкова - гр. Първомай – шалте
4. Илко Петков Петков - гр. Първомай – туристически термос
5. Теодора Д. Петкова - гр. Първомай – туристическо одеяло
6. Бисер Йорданов Божков - гр. София - шалте
7. Весела Пламенова Горанова - гр. София – туристическо одеяло
8. Сергей Петров Маринов - гр. Габрово – туристически термос
9. Цветелина Гетова Маринова - гр. Габрово – туристическо одеяло
10. Юлиан Стоянов Василев - гр. София – туристически термос
11. Ваня Йорданова Василева - гр. София - шалте
12. Мартин Юлианов Василев - гр. София – туристически термос

33. Пенка Стойчева Иванова - гр. Велинград - раница
34. Иван Савов Иванов - гр. Велинград – туристически термос
35. Боряна Любомирова Каджова - гр. Враца – туристическо одеяло
36. Божидара Десиславова Първанова - гр. Враца – туристическо одеяло
37. Десислав Десиславов Първанов - гр. Враца – туристическо одеяло
38. Александър Благоев Натомов - гр. Пазарджик - раница
39. Веселина Благоева Натомова - гр. Пазарджик - раница
40. Аделина Росенова Желязкова - гр. Бургас - раница
41. Асен Илиев Коджов - с. Арда - раница
42. Ася Иванова Коджова - с. Арда - раница
43. Росен Неделчев Желязков - гр. Бургас – туристически термос
44. Петър Стоименов Костадинов - гр. Пазарджик - раница
45. Ангон Сотиров Камичев - гр. Батак - раница
46. Петър Лазаров Нонов - гр. Пазарджик – туристически термос

ПЕЧАТИ

70. Георги Александров Неделков - гр. София – туристическо одеяло
71. Ивета Пламенова Андреева - гр. София – туристическо одеяло
72. Светослав Кирилов Зафиров - гр. Баня - шалте
73. Бойка Кирилова Зафирова - гр. Баня – туристическо одеяло
74. Теодор Георгиев Загорски - гр. София – туристическо одеяло
75. Мария Иванова Бойчева - гр. София – туристически термос
76. Камен Бойчев Бойчев - гр. София – туристически термос
77. Снежанка Кирилова Борисова - гр. София - шалте
78. Александър Георгиев Борисов - гр. София – туристически термос
79. Ивайло Росенов Пехливанов - гр. София – туристическо одеяло
80. Андрий Ивановски - гр. София – туристическо одеяло
81. Диана Георгиева Расташка - гр. Троян – туристически термос
82. Пенко Иванов Пеевски - гр. Троян – туристическо одеяло
83. Ирена Красмирова Цветанова - гр. София – туристическо одеяло
84. Снежана Димитрова Велинова - гр. Перник – туристическо одеяло
85. Надежда Венциславова Петрова - гр. София – туристически термос
86. Маргарита Петрова Никова - гр. Перник – туристическо одеяло
87. Стратина Стратиева - гр. София – туристическо одеяло
88. Ромина Ваньова - гр. Стара Загора - туристически термос
89. Нина Радкова - гр. Стара Загора - ваучер от SLS
90. Ирина Жечкова Асенова - гр. София – туристическо одеяло
91. Димитър Недев Димитров - гр. Велико Търново – туристическо одеяло
92. Сашо Колев Вълчев - гр. Велико Търново – туристически термос
93. Петър Колев Маджаров - гр. Пловдив – туристическо одеяло
94. Стела Цветкова Станкулова - гр. Пловдив – туристическо одеяло
95. Мария Димитрова Тасева - гр. София – туристически термос
96. Виктория Иванова Траянова - гр. София – туристически термос
97. Юлиана Пл. Белниколска - гр. София – туристическо одеяло
98. Ивана Сотирова Илиева - гр. София – туристически термос
99. Йорданка Маринова Тасева - гр. София – туристическо одеяло
100. Савина Живкова Пашова - гр. София – туристическо одеяло
101. Никола Бориславов Тренчев - гр. София – туристическо одеяло

102. Константина Кост. Атанасова - гр. Петрич – туристически термос
103. Димитър Сотиров Шопов - гр. Петрич – туристически термос
104. Румяна Георгиева Вълчева - гр. Петрич - раница
105. Гергана В. Сантъкчиева - гр. Петрич – туристическо одеяло
106. Иван Митков Траянов - гр. Петрич - ваучер от SLS
107. Маргарита Богомилова Колева - гр. София – туристически термос
108. Любомир Красмиров Петков - гр. София – туристическо одеяло
109. Светослав Тодоров Велев - гр. София – туристическо одеяло
110. Христо Росенов Иванов - гр. Хасково – туристически термос
111. Петър Вили Вунов - гр. Хасково – туристическо одеяло
112. Валентин Валентинов Божилов - гр. София – туристическо одеяло
113. Ивайло Петров Георгиев - гр. Баня – туристическо одеяло
114. Виктория Ивайлова Георгиева - гр. Баня – туристическо одеяло
115. Никифор Ивайлов Георгиев - гр. Баня – туристически термос
116. Маргарита Валентинова Георгиева - гр. Баня – туристическо одеяло
117. Николай Т. Колев - гр. Стара Загора – туристическо одеяло
118. Велко Ст. Велков - гр. Стара Загора – туристическо одеяло
119. Данаил Велков Велков - гр. Стара Загора – туристическо одеяло
120. Светослав Велков Велков - гр. Стара Загора – туристически термос
121. Лудия Ат. Велкова - гр. Стара Загора - раница
122. Тодор Михайлов Пейковски - гр. Пловдив – туристическо одеяло
123. Стефка Михайлова Пейковска - гр. Пловдив – туристическо одеяло
124. Евгени Атанасов Кушев - гр. Пловдив - ваучер от SLS
125. Илия Георгиев Тодоров - гр. Пловдив – туристическо одеяло
126. Минка Петрова - гр. Пловдив - раница
127. Георги Тодоров Мерджанов - гр. Пловдив – туристически термос
128. Николай Христов Добрев - гр. Пловдив - ваучер от SLS
129. Йордан Гинов - гр. Пловдив – туристически термос
130. Елена Георгиева Бижева - гр. Пловдив - спален чувал
131. София Славчева - гр. Пловдив – туристически термос
132. Господинка Иванова Бижева - гр. Пловдив – туристическо одеяло
133. Лалка Гърдева Добрева

- гр. Пловдив – туристическо одеяло
134. Мая Павлинова Пенева - гр. Пловдив - шалте
135. Христо Николаев Добрев - гр. Пловдив – туристическо одеяло
136. Румяна Тодорова Пейкова - гр. Пловдив – туристическо одеяло
137. Румен Георгиев Узунов - гр. София - шалте
138. Йорданка Велинова Димитрова - гр. София – туристическо одеяло
139. Екатерина Велинова Велинова - гр. София – туристическо одеяло
140. Стиляна Червенкова - гр. София – туристическо одеяло
141. Надежда Василева Василева - гр. София - раница
142. Йовка Димитрова Димитрова - гр. София – туристическо одеяло
143. Елица Александрова Арсова - гр. София – туристическо одеяло
144. Славена Веселова Етугова - гр. София – туристическо одеяло
145. Никола Александров Арсов - гр. София – туристическо одеяло
146. Асен Асенов Георгиев - гр. София – туристическо одеяло
147. Цветелин Стоянов Чакъров - гр. Разград – туристическо одеяло
148. Светлин Цветелинов Стоянов - гр. Разград – туристическо одеяло
149. Росица Станчева Чакърова - гр. Разград - туристически термос
150. Виктория Стоянова Колева - гр. София - спален чувал
151. Валентин Красмиров Манев - гр. София - спален чувал
152. Красмир Стоянов Манев - гр. София – туристически термос
153. Иван Колев Иванов - гр. София – туристическо одеяло
154. Стоянка Борисова Христова - гр. София – туристическо одеяло
155. Зорка Николова Котузова - гр. София – туристическо одеяло
156. Васил Славеев Китанов - гр. София – туристически термос
157. Боян Иванов Димов - гр. Велико

Виктория Колева е на шест години и половина и е изкачила повече от 10 върха. Тя е участник в Националното движение „10-те планински първенци“ и е носител на значка. Катери върховете с баща си Стоян Колев, който сподели: „Беше на 3 месеца, когато ги качих на Гоцево връх с майка ѝ. Тя се качва с тичане на Черни връх. А аз бях на 12 години, когато майка ми ме заведе на екскурзионно летище. „Най-труден ми беше връх Ботев – казва Виктория, – защото там има най-много катерене.“

Част от групата на приятелите-туристи от Босилеград

13. Юлиан Юлианов Василев - гр. София – туристическо одеяло
14. Мария Георгиева Василева - гр. София – туристическо одеяло
15. Стойчо Игорев Беличовски - гр. София – туристически термос
16. Емил Димов Тодоров - гр. София – туристическо одеяло
17. Николай Иванов Кьосев - гр. София – туристическо одеяло
18. Елица Чавдарова Станчева - гр. София – туристическо одеяло
19. Иван Йорданов Иванов - гр. София – туристически термос
20. Боян Иванов Иванов - гр. София – туристическо одеяло
21. Явор Стоянов Трифонов - гр. Силистра – туристически термос
22. Елена Севдалинова Трифопова - гр. Силистра – туристическо одеяло
23. Даниел Иванов Митов - гр. София – туристическо одеяло
24. Димитър Георгиев Георгиев - гр. Несебър – туристическо одеяло
25. Радослав Ангелов Жалов - гр. София – туристическо одеяло
26. Стоянка Пенчева Жалова - гр. София – туристически термос
27. Николай Радославов Райчев - гр. Пловдив – туристическо одеяло
28. Екатерина Г. Герова - гр. София – туристическо одеяло
29. Дарина Вирянска - гр. София - шалте
30. Зорница Вирянска - гр. София – туристическо одеяло
31. Росен Симеонов Иванов - гр. Хасково – туристически термос
32. Неда Ангелова Панайотова - гр. Велинград – туристически термос

49. Божидар Христов - гр. Габрово – туристически термос
50. Мариела Цанкова - гр. Габрово – туристически термос
51. Десислава Цанкова - гр. Габрово - шалте
52. Адриана Чинчева - гр. Пловдив – туристически термос
53. Кристиан Василев - гр. Пловдив – туристически термос
54. Алесандро Василев - гр. Пловдив - шалте
55. Мартин Захариев - гр. София – туристически термос
56. Невяна Захариева - гр. София – туристическо одеяло
57. Весела Захариева - гр. София – туристическо одеяло
58. Цветанка Кръстева Вангелова - гр. София – туристически термос
59. Елена Кирилова Вангелова - гр. София – туристическо одеяло
60. Христина Кирилова Вангелова - гр. София – туристическо одеяло
61. Кирил Кирилов Вангелов - гр. София – туристически термос
62. Николай Петров - гр. Сливен – туристическо одеяло
63. Димитър Абаджиев - гр. Перущица - ваучер за велосипед за сумата от 400 лева
64. Лиляна Дойчинова - гр. Козлодуй – туристически термос
65. Съби Христов - гр. Габрово – туристическо одеяло
66. Николай Христов - гр. Габрово – туристически термос
67. Даниела Христова - гр. Габрово – туристическо одеяло
68. Елена Александрова Белнейска - гр. София – туристическо одеяло
69. Росица Милова Тодорова - гр. София – туристическо одеяло

86. Маргарита Петрова Никова - гр. Перник – туристическо одеяло
87. Стратина Стратиева - гр. София – туристическо одеяло
88. Ромина Ваньова - гр. Стара Загора - туристически термос
89. Нина Радкова - гр. Стара Загора - ваучер от SLS
90. Ирина Жечкова Асенова - гр. София – туристическо одеяло
91. Димитър Недев Димитров - гр. Велико Търново – туристическо одеяло
92. Сашо Колев Вълчев - гр. Велико Търново – туристически термос
93. Петър Колев Маджаров - гр. Пловдив – туристическо одеяло
94. Стела Цветкова Станкулова - гр. Пловдив – туристическо одеяло
95. Мария Димитрова Тасева - гр. София – туристически термос
96. Виктория Иванова Траянова - гр. София – туристически термос
97. Юлиана Пл. Белниколска - гр. София – туристическо одеяло
98. Ивана Сотирова Илиева - гр. София – туристически термос
99. Йорданка Маринова Тасева - гр. София – туристическо одеяло
100. Савина Живкова Пашова - гр. София – туристическо одеяло
101. Никола Бориславов Тренчев - гр. София – туристическо одеяло

102. Константина Кост. Атанасова - гр. Петрич – туристически термос
103. Димитър Сотиров Шопов - гр. Петрич – туристически термос
104. Румяна Георгиева Вълчева - гр. Петрич - раница
105. Гергана В. Сантъкчиева - гр. Петрич – туристическо одеяло
106. Иван Митков Траянов - гр. Петрич - ваучер от SLS
107. Маргарита Богомилова Колева - гр. София – туристически термос
108. Любомир Красмиров Петков - гр. София – туристическо одеяло
109. Светослав Тодоров Велев - гр. София – туристическо одеяло
110. Христо Росенов Иванов - гр. Хасково – туристически термос
111. Петър Вили Вунов - гр. Хасково – туристическо одеяло
112. Валентин Валентинов Божилов - гр. София – туристическо одеяло
113. Ивайло Петров Георгиев - гр. Баня – туристическо одеяло
114. Виктория Ивайлова Георгиева - гр. Баня – туристическо одеяло
115. Никифор Ивайлов Георгиев - гр. Баня – туристически термос
116. Маргарита Валентинова Георгиева - гр. Баня – туристическо одеяло
117. Николай Т. Колев - гр. Стара Загора – туристическо одеяло
118. Велко Ст. Велков - гр. Стара Загора – туристическо одеяло
119. Данаил Велков Велков - гр. Стара Загора – туристическо одеяло
120. Светослав Велков Велков - гр. Стара Загора – туристически термос
121. Лудия Ат. Велкова - гр. Стара Загора - раница
122. Тодор Михайлов Пейковски - гр. Пловдив – туристическо одеяло
123. Стефка Михайлова Пейковска - гр. Пловдив – туристическо одеяло
124. Евгени Атанасов Кушев - гр. Пловдив - ваучер от SLS
125. Илия Георгиев Тодоров - гр. Пловдив – туристическо одеяло
126. Минка Петрова - гр. Пловдив - раница
127. Георги Тодоров Мерджанов - гр. Пловдив – туристически термос
128. Николай Христов Добрев - гр. Пловдив - ваучер от SLS
129. Йордан Гинов - гр. Пловдив – туристически термос
130. Елена Георгиева Бижева - гр. Пловдив - спален чувал
131. София Славчева - гр. Пловдив – туристически термос
132. Господинка Иванова Бижева - гр. Пловдив – туристическо одеяло
133. Лалка Гърдева Добрева

Търново – туристически термос
158. Виолета Колева Колева - гр. Чирпан – туристическо одеяло
159. Тодорка Кирчева Бончева - гр. Чирпан – туристическо одеяло
160. Васил Димитров Драбозов - гр. София – туристическо одеяло
161. Мартин Иванов - гр. София – туристическо одеяло
162. Нина Иванова - гр. София – туристически термос
163. Мартин Мартинов - гр. София – туристически термос
164. Деница Георгиева - гр. Асеновград – туристическо одеяло
165. Даниела Трендафилова - гр. Асеновград – туристическо одеяло
166. Николай Петров - гр. София – туристическо одеяло
167. Домислав Петров - гр. София – туристическо одеяло
168. Веселин Николов - гр. София – туристическо одеяло
169. Екатерина Николова - гр. София – туристическо одеяло
170. Лили Трайкова - гр. Китен – туристическо одеяло
171. Марио Трайков - гр. Китен – туристическо одеяло
172. Трайко Трайков - гр. Китен – туристическо одеяло
173. Милан Николов - гр. Сандански – туристическо одеяло
174. Лена Тодорова - гр. Севлиево – туристическо одеяло
175. Димитър Пилев - гр. Своге – туристическо одеяло
176. Атанас Здравков - гр. София – туристическо одеяло
177. Анатолий Тодоров - гр. София – туристическо одеяло
178. Меглена Евгениева Йочева - гр. София – туристическо одеяло
179. Петър Генадиев Алексиев - гр. Дупница - раница
180. Стоян Николов Колев - гр. София – туристическо одеяло
181. Бранимир Александров Неделков - гр. София – туристическо одеяло

ВАЖНО УТОЧНЕНИЕ

Наградите ще се раздават от 11.09.2017 до 03.11.2017 г. Всички непотърсили наградите си в посочения срок губят правото за получаване.

„Осогово рън '2017" е старт от веригата „Петте планини"

Софиянецът Росен Лилов отново спечели бягането до връх Руен

Кюстендил и връх Руен в Осоговската планина отново са част от веригата „Петте планини". В състезанието „Осогово рън '2017" стартираха общо 83-ма състезатели - 25 колоездаци и 58 бегачи. Наг-преварата се провежда за 4-а поредна година в Кюстендил и Руен е 4-ият връх във веригата. Вече преминаха изкачванията на Мусала от Самоков, на Вихрен от Банско и на Ботев от Калоян.

Дисциплините на „Осогово рън '2017" са: планинско бягане - 26 км и планинско колоездене - 29 км. Състезателни категории са от 15- до 75-годишна възраст: мъже и жени, младежи и девойки до 20 г., ветерани 40, 45, 50, 55, 60, 65, 70 г. Организатор е Сдружение „Маратон" със съдействието на Община Кюстендил, Туристическо сдружение „Осогово" и Планинско-спасителна служба - Кюстендил. Организатор от кюстендилска страна е Иван Стоянов.

Трасето на бягането започна със старт на площад „Велбъжд" (530 м н.в.), преминава се

покрай стадион „Осогово", картинг пистата и местността Почивало, по горски път под хижа „Иглика" до местността Студен кладенец (8,4 км), по черен и асфалтов път се достига хижа „Осогово" (13,2 км), продължава се по черен път през местността „Бегбунар" (19,5 км) по централното било на Осогово до финала - връх Руен (2251 м н.в.).

Трасето на колоезденето бе със старт на площад „Велбъжд" (530 м н.в.), по асфалт и каменни плочи се преминава през лесопарк „Хисарлъка", покрай санаториума, през с. Богослов до местността Студен кладенец (11,2 км), по черен и асфалтов път се достига хижа „Осогово" (16 км), продължава се по черен път през местността Бегбунар (22,3 км) по централното било на Осогово до финала - връх Руен.

Организаторите бяха подсилили подкрепителни пунктове.

Борислав Панков от Сдружение „Маратон" сподели: „Утвърждаваме традицията в Кюстендил да се провежда „Осогово рън". Благодарим на Общи-

ната за съдействието. Нашето Сдружение развива аматьорското бягане и колоездене, но много професионалисти участват при нас. По трасето от Кюстендил към връх Руен има трудни, но не опасни участъци. Състезателите са тук, за да си пробват възможностите. Този сезон сме провели 3 състезания - „Балкан рън" от Калоян до връх Ботев, „Пирин рън" от Банско до връх Вихрен и „Рила рън" от Самоков до връх Мусала. Последна проява е „Витоша рън" от София до Черни връх."

За втори пореден път софиянецът Росен Лилов спечели бягането от пл. „Велбъжд" до връх Руен. Той пробяга разстоянието за 2 часа и 30 минути и е миналогодишният победител по трасето. „За трета поредна година стартирам в Кюстендил. Два пъти съм победител при бегачите. Миналата година стигнах до финала за 2.23 часа. Днешното състезание тук е като проверка преди шосейния маратон, в който ще участвам през есента. Трудностите на това трасе са в начало-

то, когато е по-голяма денивелацията. Като дистанция е дълго и е предизвикателство, и си трябва подготовка."

Марио Димитров от Кюстендил е състезател по ориентирани: „Стартирам по колоездачното трасе, по което ще карам за трети път. Участвам, защото нашата Осоговска планина ми харесва. Гостите каз-

ват, че тук е най-добрият маршрут! Предизвикателството е, че от 550 м н.в. се изкачваме на 2250 м н.в. Голяма денивелация! Тренирам за тонус и за здраве, а не за големи постижения. Преди две години преминах трасето за 4,5 часа, а миналата - за 3,5 часа."

При колоездачите най-добро време даде Дончо Михайлов - 2 часа

и 11 минути. С най-добро време в бягането от жените е Елена Димитрова, която премина трасето за 3 часа, 9 минути и 41 секунди, като това е 6-ото време в общото класиране. В колоезденето от дамите най-бърза бе Ивета Алексиева, която финишира за 2 часа и 41 минути.

Даниела Стоименова

Едно незабравимо приключение

Някак неусетно настъпи времето за пътешествието до Полша, Словакия, Унгария и Сърбия, организирано от ТД „Осогово", град Кюстендил. Безспорно най-вълнуващо щеше да бъде изкачването на връх Риси от словашка страна и слизането към Полша. Връх Риси е първенецът на Полша със своите 2499 м н.в.

На 6 август тръгнахме към Белград, столицата на съседна Сърбия. В София направихме кратка почивка, колкото да вземем две дами, решили да споделят начинанието на кюстендилци. В автобуса бяха и приятелите ни от Крива Паланка - този път трима.

Горещият ден не ни попречи да се разходим из Калемегдан - любим парк на белградчани, събрал в себе си още крепост, музей, спортни площадки, зоопарк, църкви и параклиси, часовникова кула и прекрасна гледка към вливащата се в Дунав река Сава. Вечерта отседнахме в град Панчево - спокоен оазис, на 15 км от сръбската столица, далеч от шума и скоростта на големия град.

На другия ден преодоляхме почти 700 км, за да стигнем до хижа „Поградске плесо" в Словакия. Последните 4 км до хижа се ходят пеша, защото са в територията на на-

ционален парк. Така успяхме да се полюбуваме на пълнолунието и лунното затъмнение, подарено ни от съдбата. На хижа извадихме китарата, както обичайно правим на хижи. Поляхаме, без да прекаляваме, защото на другия ден ни очакваше връх Риси.

На сутринта 4 човека от групата прецениха, че ще пътуват с автобуса и ще ни изчака в Полша, а останалите поехме към върха. Излишно е да казвам колко красиви са Татрите. Те са най-високата част от Карпатите и се простират в Словакия и Полша. По-високите върхове са във Словакия. След 4 часа усилия групата беше на върха, преминавайки покрай Жабешките езера и хижа под върха. На върха се озовахме сред огромно стълпотворение от хора и беше изпитание на търпението да се доредим до снимка за спомен. Оказа се, че на този ден - 8 август, в Полша се празнува Ден на алпинизма и въпреки че беше делничен ден (вторник), броят на хората беше огромен. Откъм полска страна ни чакаше изненада - госта екстремно спускане, за да направим пълен траверс на върха. С общи усилия и повече търпение се справихме с предизвикателството. На хижа „Морско око"

се събрахме, пихме по бира и тръгнахме по асфалтов път още 10 км за мястото на срещата ни с автобуса. Уморени, но щастливи, се настаняхме в хотел в Закопане - най-известния планински курорт в Полша.

На сутринта, след кратка разходка из курорта, тръгнахме за солна мина „Величка", още едно уникално място, което е включено в списъка на ЮНЕСКО. Това преживяване не може да се опише с думи, то трябва да се почувства на място. Не е възможно да разкажа за чувството, което те обзема, когато стоиш пред „Тайната вечеря", изработена от солни кристали, или сътворения параклис под земята, отново само от сол. Купихме сувенири за спомен и отпътувахме към близкия Краков. Настанихме се в хостела и отново навън - този път към „Старо място" - централната част на старата столица на Полша с катедралата на „Дева Мария", Покрития пазар и двореца „Вадел". Краков гали околото и въздейства на чувствата със славната си история и прекрасните здания.

На 10 август отново излязохме на сутрешна разходка. Краков толкова ни беше очаровал, че никой не бързаше да се раздели с него. Все пак ни

предстоеше път до Будапеща - още един град, готов да ни залее с очарованието си. След като се настаняхме в хотел в унгарската столица, излязохме на нощна разходка около Дунав, за да видим парламента, Рибарските кули, Двореца и незабравимите мостове над реката. Всичко беше осветено с онова ефектно осветление, което те кара да се чувстваш богоизбран.

На следващата сутрин към групата се присъедини и Габи, екскурзоводката, която ни показа забележителностите на Будапеща. Габи е изключително ерудиран професионалист, знаеща 7 езика, женена за българин и с неподправено чувство за хумор. Бързо допадна на всички и когато по-късно пътувахме към Нови Сад, често ставаше дума за нея в автобуса. Пътном налягахме през Кечкемет, по препоръка на Габи, за да занемеем пред центъра на града, съчетал стара и по-нова история

по един неподражаем начин.

Вечерта из Нови Сад търсихме плескавици, за да направим последната ни вечер от екскурзията незабравима. На другия ден сутринта отидохме до Петроварадинската крепост, разгледахме, чухме какво ни каза водачът за историята ѝ, снимахме се за спомен към Дунав и към часовниковата кула, на която часовникът е с разменени стрелки. Голямата стрелка показва часовете, защото за капитаните на кораби, преминаващи по Дунав, е по-важно колко е часът, а не минутите, и това е довело до размяната на стрелките. Помълчахме до стотиците катинари, с които неизвестни хора са заключили техни си неща - кой любов, кой нещо друго, и тръгнахме към България, защото там отдавна ни чакаха...

Любомир Младенов - водач, ТД „Осогово", гр. Кюстендил

Гоцеделчевските „Пирински стражи“ с уникално преживяване в Рила

Стражите“ от Трето ОУ „Братя Миладинови“ в Гоце Делчев продължават със своите приключения и дейности през лятната ваканция. Този път те преминаха по първия създаден в България ботанически маршрут „Приатели на растенията“ в Национален парк „Рила“.

Възможността за преминаване по този маршрут, с осигурена експертна помощ, им бе дадена от Красимир Андонов – директор на Дирекция „Национален парк Рила“, по повод 25-ата годишнина от създаването на защитената територия и по повод празника на Рила.

Парковете служители, които бяха и водачи на групата, бяха гл. експерт г-р Стефан Кирилов и Димитър Димитров.

„Стражите“ бяха обсъпени с изключително любопитната и полезна информация за растителния и животинския свят в Рила, както и за самата планина, от г-р Кирилов. През целия маршрут и по време на пътуването от Благоевград до началото на маршрута, близо до Учебен център „Маловица“ и обратно, експертът с ентузиазъм и професионализъм поднасяше интересните факти.

Експертите от Националния парк дискутираха с учениците теми, свързани с резерватите, водните ресурси, мерките за опазване на видовете и техните природни местообитания, популяризирането на природозащитните дейности, спазването на установените режими, нормите и правилата за поведение

в защитената територия.

На похода „Стражите“ бяха поканили родители и гости, които често присъстват на техните инициативи. Сред тях бяха: г-жа Лидия Атанасова, Атанаска Шагова, Лилия Порова, Атанас Атанасов, Надежда Башова, Радка Шопова. Младите туристи имаха и специални гости – г-н Богдан Боцев, народен представител от Гоце Делчев, който при възможност присъства на походите на клуба, и Луна Стоянова, която живее в Лондон.

Ботаническият маршрут „Приатели на растенията“, по който преминаха ентузиастите, обхваща следните местности: Яворова поляна, Старото сечище, Големият мост, Кладенчето, Големият камък, Паметникът, Куките,

Кухият камък, Скалата и Долно поле.

Твърдо решени, че искат да достигнат до красивите Урдуни езера, малките туристи увеличиха похода си с няколко часа след преминаването на по-горе посочения маршрут.

На финал г-р Кирилов зарадва туристите с много подаръци, осигурени от ръководството на парка.

Ръководителите на Клуб

„Пирински стражи“ – Лозана Грозанова, Слава Жостова и Александър Халачев, изказват своята благодарност към директора на Дирекция „Национален парк Рила“ г-н Андонов и към парковете служители г-р Кирилов и г-н Димитров за инициативността, професионализма и отличната организация.

Слава Йостова

3000 души на Празника на Рила

За първи път изкачих Мусала за 50-годишния си юбилей. Придружаваха ме двама млади полци – мои ученици. Те останали много учудени от постижението ми и от това, че го направих по най-стръмното, по въжетата.

Останах тогава поразена от гледката, която се откри пред погледа ми. Беше чудесен летен ден и всичко се виждаше като на длан. И оттогава, по време на Празника на Рила, не отминавам да не се изкача и да не се порадвам на панорамата горе.

Тази година обаче останал долу, при хижа „Мусала“, където в неделя, на 6 август, се организира традиционно тържество, посветено на този чудесен празник на планината и на Мусала.

Самоковци, със съдействието на дружество „Рилски турист“, Общината и фирма „Бороспорт“, се изкачват с лифта от Боровец на Ястребец и оттам с ентузиазъм изминават пътя до хижа „Мусала“, за да се поклонят на величествения връх.

Преди години по време на подобни празни-

ци събирахме по пътя изпопадали гърба, качвахме месо, боб, зеленчуци, за да се свари в казана вкусната чорба, приготвена с любов. Имаше много хора, които спяха не само в хижата, но и на палатки в околността. Пееше се, играеха се хора почти цяла нощ.

По време на изкачването си сега, в неделя, пък слушах разговори на различни езици. Край мен минаваха сърби, руснаци, англичани, дори японци. Спираха за броени минути за почивка край езерото и поемаха към върха.

Участниците в Хора на ветераните туристи с ръководител Борис Стрински бяха заели място край хижата. Тук бяха и младите певици и художници от читалище „Младост“ с председател Лили Шуманова. По пейките, скалите и тревата наоколо бяха насядали много любители на планината. Сред тях бяха кметът Владимир Георгиев и зам.-кметът Васил Сайменов.

„Приемете моите най-искрени поздравления по случай 115-годишнината на друже-

ство „Рилски турист“. История повече от един век, изпълнена със събития, инициативи и насочена към идеята за живот, близък до природата. Неслучайно в Самоков туристическото движение е с толкова дълбоки корени. Тук още с раждането си сме закармени с любовта към планината“, бе написал кметът Георгиев в приветствието си, прочетено от Л. Шуманова.

Както се знае, самоковското туристическо дружество е едно от първите в страната, създадено е през далечната 1902 г. Първият Празник на Рила пък се провежда през лятото на 1925 г.

За Рила, Мусала и България пъха хористките на Стрински, който все още здраво гържи акордеона, въпреки че след броени дни ще чукне 88 години. Към певиците се присъедини и гост – техен приятел от софийския хор „Планинска песен“, който и сам извиси глас.

Малките таланти от читалище „Младост“ – Маргаритка, Наталия и Вики, също пъха, а после седнаха над белите листа заедно със свои връстници, за да претворят в багри околната красота. Приятна изненада бе 6-годишният Уолтър – самоковче, живеещо в Англия. Неговата творба получи поощрителна награда. Първото място зае Маргаритка, второто – Антония, а третото – Наталия. Малко по-късно своята чудесна рисунка представи и 13-годишната Велислава Вълева.

Сред пристигащите туристи на хижата имаше мнозина млади хора, а и дечица – в количка, в раница, на раменете на татко... Влюбил се в планината от най-ранна възраст, те сигурно ще запазят тази любов до края на живота си. На раменете на баща си бе и двегодишният Ради – син на самоковец и национален състезател по ски бягане Веско Цинзов.

Още като пристигнах, снимах и 94-годишния ни съгражданин Ди-

митър Явричев, който, както се разбра, не изпуска нито един такъв празник. Бай Митко е бивш фронтовак, години наред е работил в Радиозавода, а по хижите се е трудил като тапицер.

Не само на мен, но и на други самоковци направих впечатление, че никъде по пътя от Ястребец за хижа „Мусала“ няма паметна плоча на хижаря Марио Шаклев и на метеоролога Мики, загинали по различно време в този район от лавини. Може би от ту-

ристическото дружество със съдействието на Общината трябва да помислят за увековечаване на паметта на тези дългогодишни заслужили планинари.

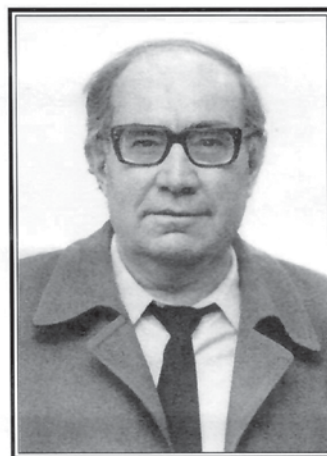
Завършвам с малко статистически данни. В неделя, на 6 август, около 1000 души са се изкачили с лифта на Ястребец. Ден преди това, в събота, пък пътниците в кабинковия лифт са били почти двойно повече – 1800 души...

Димитрина Божилова

Интелектуалният елит на българския туризъм осиротя с още един от своите членове

З а м е с т - ник-председателят на Клуб „Приатели на Алеко Константинов“ почина неочаквано, в разгара на подготовката на поредната си книга.

Петко Тотев остави своята ярка следа в литературното, в научноизследователското поприще и в организираното туристическо движение в България. Задълбоченото изследване на живота и делото на Алеко заемат важно място в творчеството му. Той открива и изследва непознати светове в личността на Щастливеца, съпоставяйки ги с нашето ежедневие. Незабравими ще останат за нас едни от последните му книги „Е, ами кога ще живеем?“ и „Пътеки към Алеко“.

Петко
Тотев
Петков

1932 - 2017

Дълбоко скърбим за нашия добър, скром, честен и верен приятел, литературния критик и незаменен алековед ПЕТКО ТОТЕВ.

Ваня Стоилова,
Клуб „Приатели
на Алеко Константинов“

Дивите плажове в България

Знаем, че Българската брегова линия е дълга 378 км, като нейните форма и релеф са образували много красиви черноморски места със скалисти брегове, пясъчни дюни и, разбира се, дългите и широки пясъчни ивици, които са характерни за нашата страна. Над сто плажа има по морето на България.

Черноморието ни се дели на Северно и Южно. Нос Емине е мястото, където Стара планина се среща с морето, точно тази точка разделя Черноморието на две части. Южната част е между Елениите и Резово, а северната се простира между Дуранкулак и нос Емине. По северното крайбрежие има два типа плажове - дълги и диви пясъчни ивици, една част от които не са застроени, за наша радост, все още. Останалите плажове са с по-скалист релеф. Една част от бреговете в северната половина са трудно достъпни и са малко известни. (Обожавам да ходя на такива места.) За радост на местните жители те са един вид тяхна територия. Това е добре, защото природата се е запазила все още дива, а именно това я прави интересна и изключително красива. Могат да се видят крайбрежните езера и голямо разнообразие от защитени птици и риби, намиращи се

близо до плажовете.

Морската вода в Черно море е с ниска соленост и през лятото температурата на водата е между 22-26 градуса, на север е по-ниска от тази на юг. В морето няма акули и други видове, които да застрашават човешкия живот - именно това прави плажовете в България привлекателни за тези, които обичат да се къпят и змуркат в морето. Стига човек да обича освен планината и морето, всеки може да намери най-различни начини да прекара своя слънчев, изпълнен с положителни емоции летен ден или няколко дни, както ние решихме.

Част от курортите по морето са синоним на безгрижен живот и забавление и са предпочитани от туристите. Всъщност всички плажове са безкрайно красиви, някои от тях са много известни както сред местните, така и сред чужденците, и частично са препълнени с хора, но все пак, ако човек е решил да прекара лятото в България, разбира се, може да намери своето кътче, рай за сетивата, и да изживее една наистина незабравима ваканция.

Такъв дивен и див плаж, където предпочитам аз и моите приятели, е Зеленка. Това е местност по Северното Черноморие на България, която се

намира между село Българево (където много често посрещаме туристи от различни туристически дружества на традиционния туристически поход „Добруджа и морето“) и нос Калиакра. Плажната ивица не е малка, но мястото не се посещава от много хора. В близост има газово находище, до плажа няма асфалтов път, достъпът е доста стръмен и труден. Всъщност името „Зеленка“ идва оттам, че като се погледне отгоре, заливът прилича на зелено петно.

На поредната сбирка на туристите от ТД „Добротица“ - гр. Добрич, която е всеки четвъртък вечер, се питахме къде ще ходим през почивните дни. След кратък разговор по телефона решихме да отидем на това диво и китно кътче. Благодарим на домакините Павката и Георги, които ни предоставиха и терена за нощувка. В събота пристигнахме в зори и не след дълго се отправихме към плажа. Тъй като в групата ни имаше представители на зодия Рак, решихме да ги изненадаме за техните рождени дни с общо тематично барбекю-парти „Полъх от Ориента“ - темата на плажното парти изникна импулсивно. Да са ни живи и здрави рождениците Тошко и Росито, и другите „рачета“ приятели от други туристи-

чески дружества. Денят мина с много смях, закачки и танци, като, разбира се, някои отново показаха кулинарните си способности, та опитахме и от агнешкото, скарата - естествено, и морските дарове, вадени до нос Калиакра, лично влязах с лодката. Но най-много ни допаднаха слънчевите домати, краставици и пиперки, произведени от трудолюбивите ръце на българевци. Тъй като ни остана много храна, се наложи да продължим престоя си с още една нощувка - тези, които бяха на работа сутринта, отидоха и вечерта се върнаха да продължим.

Чувствах се все едно сме

били на високопланинска хижа, без ток и вода, но на спокойствие и тишина, в случая и морския бриз и слънце. Доволни, че бяхме далече от суматохата и суетата на морските курорти. Друго си е да вечеряме на морския бряг с приятели под звездите, пряко приготвени миди, рапани и риби.

Зарегени от приятните преживявания и от спокойствието на дивните ни диви плажове, се отправихме доволни към домовете си.

Росинка Михайлова-Иванова,
зам.-председател
на ТД „Добротица“ -
гр. Добрич

Туристи от ТД „Осогово“ се включиха в изкачването на връх Църноок в планината Дукат

За четвърта поредна година със съдействието на Спортното сдружение за планинарство „Младост“ от град Босилеград и община Босилеград, любители на природата от България, Сърбия и Македония се включиха в международна проява - изкачване на връх Църноок в планината Дукат.

Преходът започна при село Църнощица от храм „Свети Никола“, който е построен през 1874 година. Пътят минава през прохладна букова гора. Планината Дукат е втората по ви-

сочина в Сръбското краище, като най-високият ѝ връх е Църноок (1881 м н.в.) Неповторими са гледките, които се разкриват от него към цялото Краище, Витоша, Рила, Пирин и Осогово и др. След изкачването на върха по традиция в местността Собирище (на 1600 м н.в.) имаше организиран обяд за всички участници в акцията, както и програма, включваща участие на младежки фолклорни състави от Босилеград. Накрая представителите на туристическите дружества от Бълга-

рия, Сърбия и Македония получиха грамоти, връчени от кмета на Босилеград Владимир Захариев.

Представителите на ТД „Осогово“ - гр. Кюстендил, за първи път участваха в тази проява. Всички останали очаровани от чудесния преход и добрата организация на домакините. С много снимки, нови запознанства и обещания за следващи срещи групата потегли обратно.

Силвия Михова,
секретар на ТД „Осогово“ - гр. Кюстендил

Планинари от ТД „Пирин“ на връх Тофана ди Розес в Долomitите

27 души, от които 5 жени, изкачиха Виа ферата „Джовани Липела“. Най-възрастният участник, стигнал до върха, е 70-годишният Никола Кондев

Постижението е голямо, защото не всички участници са алпинисти, а обикновени туристи. От съображения за сигурност върхът е изкачен на групи поради сложната метеорологична обстановка - сняг и бурен вятър. Изкачването е отнело 6 часа, 4 от които по вертикална стена на Виа ферата „Джовани Липела“, смятана за една от най-трудните в Долomitите.

Високият 3225 м връх Тофана ди Розес е разположен в Долomitите, в провинция Белуно, Венето, Италия, на запад от курорта Кортина д'Ампеццо. Планинската гигантска триъгълна пирамидална форма и вертикалното ѝ южно лице над прохода Фазарего я превръщат в най-популярния връх в групата „Тофан“ и един от най-популярните в Долomitите.

Следващото предизвикателство на туристите от ТД „Пирин“ - гр. Разлог, планирано вече

за 2018 г., е Гросглокнер - най-високият връх на Австрия, намиращ се в Тирол.

Великотърновци изкачиха връх Гросглокнер

От 10 до 20 август КПТ при ТД „Трапезица-1902“ (КПТ и ТС „Трапезица-1909“), гр. Велико Търново, проведе проява по следния маршрут: гр. Велико Търново – Филах – Калс ам Гросглокнер – Инсбрук – Баварски замъци – Богензее – Цюрих – Шафхаузен – Шутгарт – Мюнхен – Залцбург – Велико Търново, с изкачването на връх Гросглокнер (3798 м н.в. – най-високият в Австрийските Алпи). В проявата се включиха 33 участници (25 пасажери в автобуса, 4 служебни лица и 4 пасажери в една пилотираща кола).

От 2002 г. клубът ни провежда поне по една международна проява, като вече изкачихме всички балкански първенци, които са с над 2000 м н.в., някои от тях повторихме, дори повторихме, а тази година гоиде ред и на първенеца на Австрия – връх Гросглокнер.

Ето и хронологията на проявата:

10/11.08. – Отпътувахме от Велико Търново в 22 ч. за Австрия. Пристигнахме вечерта и бяхме настанени в хотел в района на гр. Филах (заслужена почивка и последно проверяване на екипировката и уточняване на свързките за предстоящото изкачване).

12.08. – След тричасов преход с автобуса до паркинга Люкнерхаус (1920 м), по обяд 12-те планинари поехме по пътеката за нощувка на хижа „Ерцхерцог Йохан“ (3454 м). Маршрута преминахме за 5-6 ч., при сравнително добро време в началото и след кратки почивки на хижите „Люкнерхюте“ (2241 м) и „Щюбълхюте“ (2801 м), като при ледника се екипиряхме с котки и седалки, но впоследствие времето се влоши, спусна се лека мъгла и заваля сняг, примесен с дъжд и суграшица,

а и вятърът се усили. По пъртината срещнахме доста слизащи свързки с грейнали лица от успешното изкачване, тъй като върхът е бил „затворен“ за предходните три дни.

13.08. – След закуската 8-те планинари в две свързки (т.нар. „френска“), с раници и багаж за еднотреховен преход и със зимна екипировка, поехме към върха след другите свързки и след около 8-10 ч. благополучно се изкачихме и се върнахме отново в хижа (отначало при по-силен вятър и леки облаци, но после времето бе с нас – с много добра панорамна видимост, слънце и съвсем лек ветрец). Навалицата към върха и на слизане от него бе голяма, което изискваше в определени моменти на места да се изчакваме по тесния ръб, за да се разминават свързките.

Екскурзиантската подгрупа в този ден разгледа забележителностите на гр. Инсбрук (стария град, „Мариатерезиен штрассе“, колоната на св. Ана, градската кула, или Шуттурм, къщата „Златният покрив“, Хелбингхаус, катедралата „Св. Якоб“, двореца „Хофбург“ (отвън), църквата „Хофкирх“ с мавзолея на император Максимилиан (отвън).

14.08. – След кратката нощувка и закуска посетихме парк-музея „Кристиянският свят на Сваровски“ и двореца „Линдерхоф“, а за предстоящата нощувка бяхме настанени в района на Фюсен.

15.08. – Отпътувахме за Швангау и посетихме дворците „Нойшванщайн“ (отвън, защото нямаше предварителна резервация) и „Хоеншвангау“. След обяд продължихме за езерото Богензее, като разгледахме селището Констанц и остров Майнау – „Островът на цветята“. След това от-

пътувахме към мястото за нощувка, като спряхме в гр. Шафхаузен, за да разгледаме най-големия водопад в Европа – на р. Рейн.

16.08. – Отпътувахме за гр. Цюрих, където разгледахме забележителностите му (катедралата „Гросмюнстер“, църквата „Фраумюстер“, разходка по бреговете на р. Лимат и на Цюрихското езеро, като малка част от групата се изкачихме на височината Уетлиберг за „птичи“ поглед към града и околностите му. После продължихме за Шварцвалд и гр. Донауешинген, където в замък „Фюрстлих Фюстембергшес“ посетихме извора на р. Дунав. В късния следобед продължихме за гр. Шутгарт, главен град на област Вюртемберг, в околностите на който пренощувахме.

17.08. – Преди обяд разгледахме забележителностите на Шутгарт (централния площад „Шлосплац“, „Щифт-кирх“, ул. „Кьонигштрассе“, стария и новия замък „Шилерплац“ с мемориала на Фридрих Шилер), посетихме музеите на заводите за автомобили – „Порше“ и „Мерцедес Бенц“. След обяд потеглихме за гр. Мюнхен – столицата на провинция Бавария, в околностите на който пренощувахме.

18.08. – След закуската посетихме музея на автомобилния завод BMW

и разгледахме забележителностите на града („Мариенплац“ с колоната на Дева Мария, най-старата църква „Св. Петър“, старото и новото кметство, църквата „Фрауенкирх“, новата резиденция), посещение на картинната галерия „Пинакотеки“ (старата) и библиотеката „Хофбройхаус“. В късния следобед отпътувахме за Залцбург. Бяхме настанени в хотел в околностите на града, където най-после успяхме да си направим другарска вечеря по планинарски.

19.08. – Разгледахме забележителностите на града („Гетрайдегасе“, родната къща на Моцарт, църквата и гробището „Св. Петър“, площадите „Книгелплац“, „Домплац“, „Резиденцплац“, „Моцартплац“ и градините на замък „Мирабел“, някои посетиха и замък „Хоензалцбург“). По обяд поехме обратно за България.

20.08. – След около 24-часов преход благополучно пристигнахме в гр. Велико Търново – удовлетворени от богатата програма в насочен и към обектите и от успешното изкачване на сравнително трудния преход към връх ГРОСГЛОКНЕР (3798 м н.в.).

Инж. Станчо Русев,
председател на КПТ
и ТС „Трапезица-1909“

За лобното място на Яне Сандански и за още нещо

Не бях минавал по тези места. Преди години на път за Олимп се наложи да го направя. На първенеца на южната ни съседка трябваше да заведа семейството на Билгин Ахмед, който по това време бе на служба в община Борино. „На Олимп ще ме водих ти – ми каза Билгин, – а по тези места ще те вода аз. Ще видиш чудни места, както природни красоти, така и исторически забележителности.“ Благодарен съм му, защото по пътя – с Борино, гр. Доспат, с. Сатовча, гр. Гоце Делчев, граничният пункт Кулата, видях доста неща, за които през активните ми алпийски години нямаш време.

От гр. Гоце Делчев изкачихме стръмния път към Попови ливади. Моят клиент за Олимп, а сега екскурзовод, не спираше да ми обяснява. Слушах го с интерес. „А на гроба на Яне Сандански бил ли си?“ – ме попита той. „Не“ – кратко и ясно му отговорих. „Спри вляво на това отклонение!“ Оглеждах се наоколо, но нищо не видях. Билгин ме поведе по няколкото каменни стъпала надолу, където беше паметникът на легендарния пирински войвода. Останах силно впечатлен. Освен към алпинизма съм пристрастен

и към историята. Нали докторската ми дисертация бе на историческа тема.

Оттогава минаха доста години. Преди няколко дни, този път на връщане от Олимп с немска група, минах пак по тези места. Немските ми приятели останаха силно впечатлени от селцата – малки и по-големи, от поминъка и начина на живот на тези пирински и родопски селца, от вековните гори и зелените поляни. Говорих им и за легендарния войвода Яне Сандански. И пак спрях на това място – вече добре знаех паметника му. Навярно там, където е бил проследен – малко по-ниско от отбивката на пътя. Непосредствено до стълбите надолу невъзмутимо стоеше рамка от винкелно желязо, може би за да покаже мястото на последните мигове от живота на войводата.

Отведох немските ми приятели по стълбите надолу. Добри хора навярно скоро са били там, защото венците и цветята все още бяха свежи. Благодарен съм на тези, които бяха сторили това. Не знам дали тази

рамка от желязо е стърчала така ненужно и по времето, когато са полагани цветята и венците?

Може би щях да отмина този факт незабелязано, ако в бр. 30 на вестник „Трета възраст“ не бях прочел материала за учениците, посетили родното село и мястото, където е била къщата на Яне Сандански, или пък материала във вестник „Ехо“, където се съобщаваше за поредната национална среща на ветераните туристи, посетили няколко забележителни места около гр. Гоце Делчев, в това число и Попови ливади. Всичко това бе много добре, но много ми се искаше някой да се сети и за мястото, където пирин-

ският войвода е завършил земния си път.

Преди година посетих и най-малкия град в България – Мелник. Отбих се в градинката, преди да се влезе в града, за да снимам монументалния паметник. Първоначално не го познах и попитах местен жител на кого е този паметник. Някак си смутено той ми отговори: „Май е на Левски.“ (???) На паметника нямаше нито една буква, а някога е имало. Паметникът беше на Яне Сандански...

Оставам всичко това без коментар, като се надявам някой да си свърши работата.

Текст и снимки:
доц. Сандо Бешев

Община Сандански и Сдружение „На фокус“ търсят „местни разказвачи на истории“

В периода 2-5 ноември в района на Разлог ще се проведе безплатно обучение на гюгове и аниматори в туризма. Инициативата е част от дейностите по проект „Устойчиво развитие на туризма – актив за трансгранично сближаване и просперитет“, спечелен от сдружение „НА ФОКУС“, по Програма ИНТЕРРЕГ ИПА България – Македония.

Проектът се изпълнява на територията на област Благоевград и неговата основна цел е да популяризира 14-те общини в региона като атрактивни туристически дестинации, да помогне увеличаването на туристопотока, както и за не-

говото балансирано разпределение целогодишно на територията на областта. Фокусът на усилията е насочен и към обекти и маршрути, които не са добре рекламирани, но са с потенциал за развитие.

За качествено обслужване на туристите в дестинациите Община Сандански и Сдружение „НА ФОКУС“ търсят енергични и ентузиастични хора, които биха желали да придобият необходимите знания и практически умения за упражняване на професията екскурзовод на местно ниво. Избраните участници ще бъдат обучени как да създават маршрут и да го публикуват в онлайн платформата „e-TourGuide“.

Моника Василева е на 12 години и е от София.

За една година тя успява да събере абсолютно всички печати и марки от Националното движение „Опознай България – 100 национални туристически обекта“. Носител е на златна значка. Сред любимите ѝ обекти са върховете Шипка и Мусала, Рилските езера и резерватът Сребърна, както и крепостта „Баба Вуда“, пещерата „Дяволското гърло“ и Ягодинската пещера.

Реколтата на Свободата

Има нещо символично в това, че през септември – месеца, когато открай време нашият народ е започвал (а и сега започва) да събира реколтата от годината, изживяна сред усилен труд и борба с природните и всякакви други несгоди, в България честваме два от най-забележителните празници в нашата история: Съединението и Независимостта.

Всъщност, те са закономерните и логични плодове на свободата, донесена ни през 1878 г. Нейната реколта. Те са целта, към която народът ни се е стремил в продължение на 5 века бунтове, въстания, борба – независимо кой и как е осъзнавал тази борба, кой, къде и как е стоял в нея. Както казва Вазов: „Богатий с парите, ученый с ума...“ – а най-пламенните, онези в първите редици, и с живото си. И когато т.нар. европейски „велики сили“ се опитват да „коригират“ свободата ни, да я орежат, да я направят непълна и ограничена, непокорният български дух намира пътища, начини и средства фактически да я извоюва отново, напълно, окончателно, докрай – и така България да бъде Съединена и Независима. Знаменателно е, че

младата българска държава в толкова кратки срокове успява да вземе съдбините си в свои ръце – след което вече самата тя, решително и категорично, „коригира“ историческата несправедливост на разделението и зависимостта, наложени ни с печално известния Берлински конгрес, чиито решения са един от най-мрачните актове в българската история. Само някакви 8 години след този зловещ опит на „великите сили“ България да бъде разкъсана, разчленена и осакатена завинаги, българите използват удобния исторически момент, с една светкавична акция, умело, решително и безкръвно

фактически поставят Европа пред свършен факт – и на 6 септември 1885 г. Отечеството ни отново се събира в една държава. Фактически именно Съединението е и поредното стъпало към окончателната, завършена свобода – която и получава своята пълноценност пак през септември, но 23 години по-късно, с обявената Независимост на 22 септември 1908 г.

Едно нещо прави особено впечатление в тези две „септемврийски“ събития, макар и разделени от почти четвърт век и извършени в различен исторически контекст. И то е, че те са извършени (нещо сравнително рядко в новата ни история) са-

мостоятелно, като израз и функция на независима, суверенна българска политика, ненаатрапена ни от външни сили. Това показва и нещо друго: че 22 септември 1908-ма е само окончателният, формалният, скрепен с ясно изразената воля на държавата вече съществуваш факт на реалната българска независимост. Ние де факто сме били независими и преди тази дата, щом сме стигнали до нея и сме прогласили пред цял свят, че последните брънки от ръждивите окови на робството са счупени и захвърлени – но ни е липсвало прогласяването и обявяването официално, с пълнен глас на онова, което днес обикновено се нарича „су-

веренитет“. А това обявяване е израз не просто на една политическа и дипломатическа формалност – не, то означава нещо много повече. А именно: че България вече е окончателно свободна. Означава всъщност свобода – пълна, завършена, без уговорки за „васалност“, „ограничен суверенитет“ и други мухлясали напомнания за робските години. Защото, естествено, без усещането за свобода, за пълноценност и самостоятелност на на-

ционалното и държавно битие не са били възможни нито Съединението, нито Независимостта. Зависимите, подчинените, не-свободните не могат нито да мечтаят, нито да осъществяват такива величави политически и държавнически актове.

На това са способни само свободните.

Затова и септември е месецът, когато берем нашите спомени за реколтата на Свободата.

Любомир Атанасов

Почетохме паметта на Капитан дяго Никола

В ранното утро на 2 август туристи ветерани от КТВ „Моско Москов“ – гр. Лясковец, се събраха на гара Трявна, откъдето потеглихме пеша до махала Дончевци. За 12-а поредна година правим възпоменателен поход с поднасяне на венец и отпечатване на възпоменание, като с това напомняме за великия подвиг на един голям българин, посветил живота си за свободата на Майка България. Тази година се навършват 161 години от неговата гибел.

Почистихме района, окосихме тревата, поставихме цветя. На местните хора им разказахме за подготовката и печалния край на въстанието и за смъртта на войводата, посечен от турски ятаган.

И тази година отглагохме почит пред героизма на Капитан дяго Никола и неговия велик подвиг пред олтара на Отечеството.

Христо Крачков,
председател на КТВ
„Моско Москов“ –
гр. Лясковец

1100 години от битката при Ахелой

На 20 август 2017 година се навършиха 1100 години от една от най-великите битки през онова време – между войските на византийския император Константин VII и на българите, предвождани лично от цар Симеон Велики, край днешния черноморски град Ахелой. Византийските войски са водени от храбрия магистър доместина на соколите Льв Фока. Като предводители са участвали и Теодор Сигрица и Мармаис. 62-хилядна византийска армия, включваща пешаци и 14-хилядна конница, пристига до Поморие с кораби и по сушата достига до блатистата местност в района на вливането на река Ахелой в Черно море. На могла край река Ахелой се е намирал главният наблюдателен пункт на византийците, а този на цар Симеон – в местността Бибера. Българската войска е наброявала 60 000 войни, от които 14 000 конници. Преди да пристигнат противниците, цар Симеон укрива цялата конница в местността между сегашните села Бата и Медова. Стратегът Симеон увлича противника с цялата му войска с много отстъпление към блатото и в разгара на битката пуска конницата от десния им фланг, която минава в гръб на византийците и започва невиджана дотогава сеч. Между българските пешаци се чува викове: „Царят е в боя! Напред!“, и всички се мобилизират. Българските герои успяват да избият почти цялата византийска войска. Командването на византийците, начело с Льв Фока, на бегон напуска наблюдателния си пункт и се качват на корабите си в лимана на реката. Отплавайки, те наблюдават мъката на поражението си – избитата си войска. В разгара на битката

българският цар-воин Симеон загубва коня си – пада на бойното поле, прободен от копие.

Страшното поражение 50-60 години е държало настрана от българската граница византийците. Във византийските хроники е записано, че дълги години от брега са се виждали купищата бели кости на избитите, които са всявали ужас. Едва около 985 година започват набезите на византийците по нашите земи.

В чест на тази грандиозна победа на цар Симеон Велики над византийците над 20 години маратонецът от Бургас Коста Янков организира и провежда пешеходен туристически маратон „Симеон Велики“. На всеки пет години провежданият от него маратон е с дължина 130 км за 26 часа по маршрут: гр. Велики Преслав (втората българска столица), с. Златар, гр. Смядово, с. Веселиново, с. Съединение, с. Люляково, с. Череша, с. Руен, с. Просеник, с. Медово, гр. Каблешково и гр. Ахелой.

За втори път търновките Снежанка Димитрова и Мария Джурова, представители на ТК „Незавръзка“ – Велико Търново, участваха в този най-дълъг маратон, отдавайки почит на героите ни. Тръгвайки в 14:00 часа на 19 август от Симеоновия дворец във Велики Преслав и припомняйки си живота и делото на великия български владетел цар Симеон, щифетно изминаха цялото разстояние. Имаха три подкрепителни пункта: в началото, в Рижки проход и в гр. Каблешково. Цялото разстояние бе изминато от петимата маратонци: Коста Янков и Илиан Атанасов от Бургас, нашите участници и Венцислав Атанасов от Варна.

„Когато минавахме по моста над река Ахелой в района на битката, си припомнихме събитията и всичко оживя – ветрецът полюшваше тръстиките и сякаш боят продължаваше...! Велика битка, с толкова много за времето си жертви, че трябва да се помни и разказва за нея. Трябва да помним с колко много кръв е отстоявана от предците ни българската земя и да я пазим! Всички, които са били по една или друга причина извън България, казват, че по-красива и благословена земя от нашата няма! А ние, днешните българи, с лека ръка

захвърляме миналото си и се отказваме от земята си, търсейки по-лесен начин на живот, вместо тук да направим рая!“ – споделя Снежанка Димитрова.

В 09:48 часа на 20 август маратонците пристигнаха на финала пред паметника в чест на победата в центъра на гр. Ахелой. На всеки участник бе връчена грамота за участие, финални снимки, закриване на похода и прощален обяд.

Снежанка Димитрова,
гр. Велико Търново

Панорамни маршрути в Рила

1 Боровец – Ситняково – връх Шатър – връх Дено – връх Иречек – връх Малка Мусала – връх Мусала – хижа „Ястребец“ – Боровец – 7.45 часа

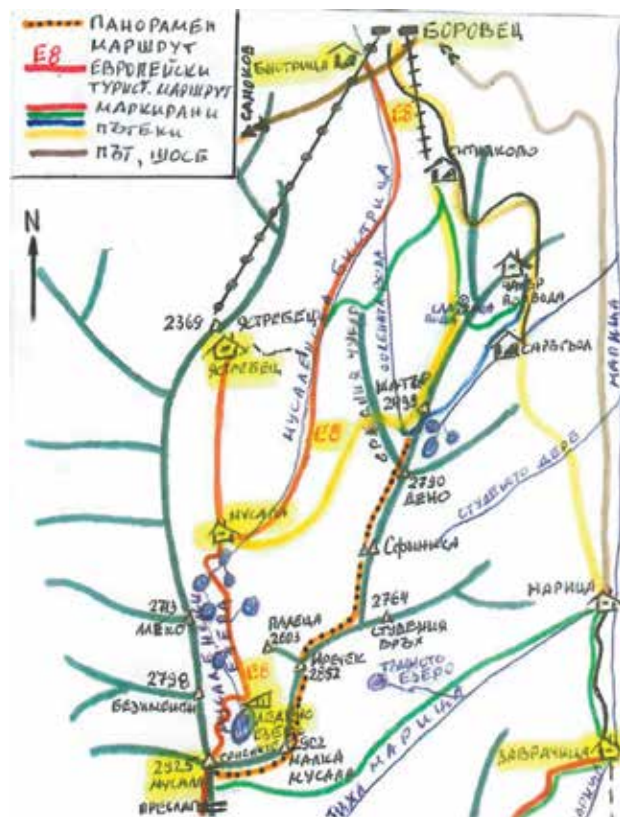
От Боровец със седалковия лифт се достига горната станция „Ситняково“ за 20 минути. Пешеходният вариант е 1.30 часа по маркирана пътека. Тръгва се на юг по маркираната пътека за хижа „Мусала“ и след 10 минути се достига кръстовище на пътеки: на изток (вляво) за хижа „Чакър войвода“, а на запад (вдясно) за хижа „Ястребец“. Продължаваме на юг по рид, спускащ се от връх Шатър, и след около 1 час се излиза на поляна при извора Сладката вода (общо 1.30 часа от Боровец). Тук има маркирано отклонение на изток (вляво) за хижа „Чакър войвода“. Продължаваме на юг по маркираната пътека и излизаме на тясна седловина при голяма каменна пирамида между връх Шатър и връх Дено (2.10 часа). Тук се изоставя маркираната пътека и започваме изкачване на юг по широкия западен склон на връх Дено. Достига се северният му край и продължавайки в южна посока, минаваме по продълговатия гръб на върха – това дава възможност по-дълго време да се любуваме на безкрайните рилски простори. От Дено започва спускане на юг по билото на седловина при скалната грамада „Сфинкса“.

Продължава се по тревистото било в южна посока и след 10 минути се излиза на билоно понижение, от което на североизток се отделя ридът Студеният връх. Продължаваме на югоизток към връх Иречек по главното Мусаленско било, което в протежение на 100 м е тесен скалист ръб, по който извира пътеката по билото. Той завършва с билоно понижение, от което по широкия тревист североизточен склон се изкачва връх Иречек (2852 м н.в.) – третият по височина рилски връх (4 часа). Южен съсед на връх Иречек е връх Малка Мусала, отделен от него чрез добре оформена седловина. От нея, по ясно личаща се пътека, по каменни блокове започваме изкачването по

източния склон близо до билния ръб. След 30 минути (общо 4.30 часа) достигаме върха. Връх Малка Мусала (2902 м н.в.) е вторият по височина връх на Рила. От него за връх Мусала започва най-атрактивната и трудна отсечка по маршрута през Трионите. Самото име показва, че билното понижение между двата върха представлява назъбен ръб, по който стър-

на Родопите. Мусала е един от 100-те национални туристически обекта и е № 1 от 10-те планински първенци. От връх Мусала се тръгва в северна посока по маркираната с червен цвят пътека (отсечка от Е8) край хижа „Мусала“ до хижа „Ястребец“ (2.30 часа) и с кабинковия лифт за 25 минути се слиза в Боровец.

2. Хижа „Маловица“ – заслон „Орловец“ – връх

чат като зъбци на трион скални зъбери. От връх Малка Мусала отново се излиза на билния ръб в западна посока, а след това по южния склон на трионите по добре очертаната пътека, като пред връх Мусала отново се излиза на билния ръб и се продължава по него (5 часа). Връх Мусала (2925 м н.в.) е първенецът на Рила, на Балканския полуостров и е шестият по височина планински първенец в Европа. От него се разкрива прекрасна панорама във всички посоки. Като на длан се очертават необятни гледки към върховете на Източна, Средна и Северозападна Рила, а на юг – към мраморните върхове на Пирин. На североизток и север се издига куполът на Витоша, веригите на Средна гора и Стара планина, а на изток – безкрайните дупли

„Ловница“ – Купените – връх Попова капа – заслон „Страшното езеро“ – хижа „Маловица“ – 6.30 часа

От хижа „Маловица“ се тръгва на юг по Маловишката долина. Пътеката е обозначена с червена и синя лентова и стълбова маркировка. Изкачва се първият долинен праг (Първа тераса) за 20 минути, а след още 15 минути се достига Вторият праг (Втората тераса). От него се тръгва в югоизточна посока (синя маркировка) по стръмния склон на връх Камилата, прекосява се скален блок и през няколко скални прага се достига заслон „Орловец“ (1.35 часа от хижа „Маловица“). От заслона маршрутият е част от правата на Маловишкото било, който може да бъде преминат от опитни туристи. Тръгва се в източна посока, пресичат се склоновете блокажи в южното подножие на връх Ловница и се излиза на Злия прелез – седлото между върховете Злият зъб и Ловница. Малко под седлото е очертана тясна пътека, по която безпроблемно може да се изкачи връх Ловница по тревистия му западен склон (2 часа). Каменни пирамиди, поставени на билото, водят от върха към гребеновидното понижение Иглиците, които се подсичат от юг. След тях се изкачва стръмният западен склон на връх Голям Купен (2731 м н.в.)

– първенецът на Северо-западна Рила. **Изкачването на върха от южната му страна е по-лесно, но има опасност от каме-**

Връх Иречек

н.в. и е най-голямото по площ планинско езеро у нас. Оформена овчарска пътека се насочва от западния край на езерото към Рилецкото било и в северна посока по хребта на билото се изкачва на скалистия връх Рилец (2713 м н.в.) – 2.45 часа. Връх Рилец е вторият по височина в Средна Рила и предлага внушителна гледка към Маловишкия дял. От връх Рилец в южна посока, а после на югоизток пътеката се насочва по тесния скалист билен ръб към южния склон на връх Къоравица, а след него се достига седловината Мермерски преслап (3.45 часа). На нея излиза от североизток червената лентова маркировка (отсечка от Е4) от хижа „Рибни езера“ за хижа „Македония“. Маркираната пътека се насочва по ръба на скалистото било, а след това се спуска южно от него, минава по плочестия склон на нацепеното каменисто било, наречено Зъбците, и по тревни пасажи, източно от Павлев връх, излиза на билото между връх Канарата и Павлев връх (4.15 часа). Изкачването на връх Канарата се извършва по западния му склон (4.45 часа). Връх Канарата (2691 м н.в.) е вдаден малко на север от билото. Той е един от най-обзорните върхове в цяла Рила. От него се наблюдава като на длан огромна част от Рила. Слиза се по източния склон на върха, върху

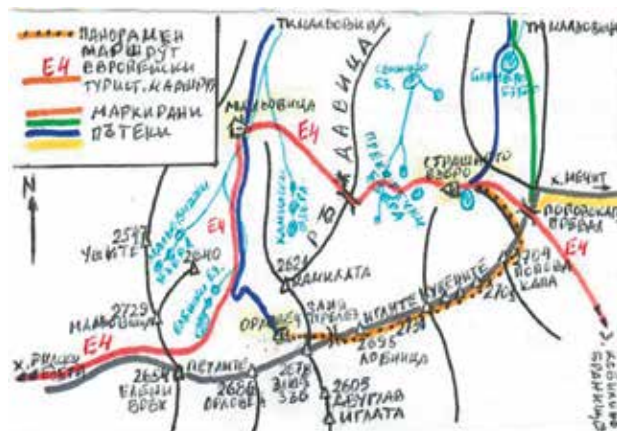
Връх Канарата

нопади и подхлъзване по стръмните му затревени склонове. Източните съседни на Голям Купен – Среден Купен, Малък Купен и безименният връх с кота 2701 м откъм склона на връх Попова капа, се преминават високо под билото по южната му страна. Последният връх – Попова капа (2704 м н.в.), се изкачва по североизточния му склон. Билото на върха е разделено

непосредствена близост е връх Канарата. Слизането става по обратния път или през Канарския преслап.

4. Хижа „Рибни езера“ – Сврагливото езеро – връх Рилец – Мермерски преслап – връх Канарата – хижа „Рибни езера“ – 6.30 часа

Пътеката за Сврагливото езеро започва североизточно от хижа „Рибни езера“, насочва

на две части, свързани с тесен ръб. Слизането от върха става по зимната маркировка, която е положена по западния му склон и отвежда до заслон „Страшното езеро“ (5 часа). От заслона в западна посока се продължава по маркираната с червен цвят пътека (отсечка от Е4), която за 1.30 часа отвежда до Маловица (6.30 часа).

3. Хижа „Рибни езера“ – връх Йосифица – хижа „Рибни езера“ – 2.45 часа

Връхът се издига източно от хижата. Лятната пътека се изкачва по билото на рида Йосифица от южната страна на едноименния връх. От връх Йосифица (2697 м н.в.) се открива обширна панорама към Шишковишкия дял с билото Венеца на преден план, на североизток в среден план е Скакавишкото било, а на заден план – Мусаленското било. На североизток е масивът на Водния чал и Маринковица, на запад зад връх Къоравица се вижда връх Рилец, а на югозапад в

се в северна посока към затревената циркусна тераса на източния склон на рида Къоравица, минавайки край няколко плитчи езера. В северния край на рида каменистата пътека се спуска стръмно, високо над долината на Рилска река, заобикаля се северното подножие на рида Къоравица и в западна посока навлиза в циркуса на Сврагливото езеро (1.30 часа). Сврагливото езеро е на 2294 м

които са монтирани маркировъчните стълбове към Павлев връх. Излиза се на лятната маркирана пътека от хижа „Грънчар“ (5.15 часа). В североизточна посока се пресича северният скалист склон на Канарата и се достига до Канарския преслап (5.50 часа). От него с много серпентини по стръмния западен склон на връх Йосифица се слиза до хижа „Рибни езера“ (6.30 часа).

Сврагливото езеро

Панорамни маршрути в Пирин планина

1 Хижа „Демяница“ – Газейски (Стражишки) циркус – връх Газей (Войводски) – връх Полежан – връх Безбог – хижа „Безбог“ – 5.30 часа

От хижа та се слиза по пътеката на юг, преминава се през моста над Василашка река и веднага се насочваме към левия бряг на река Валявишка, която също се пресича по малък мост. На изток се издига стръмен склон, обрасъл със стара иглолистна гора. Започва изкачване на склона по левия бряг на Газейска река по пътека, отбелязана с каменни пирамидки. Отминава се малък водопад, скоро след него се пресича реката, минава се край малък извор и се навлиза в

соки към пиринските била и върхове. След слизането от върха от северния край на Горното Газейско (Стражишко) езеро се тръгва край западния му бряг и в посока изток-югоизток без път по безредно разхвърляните каменни блокове за 20 минути се излиза на премката между върховете Малък Полежан и Полежан (2.50 часа). Още 20 минути са необходими за изкачването вляво по ръба на връх Полежан (2851 м н.в.) – 3.10 часа. Полежан е един от най-обзорните пирински върхове и петилят по височина в планината. В подножието му има две езера, горното от които е най-високото езеро на Балканския полуостров – разположено е

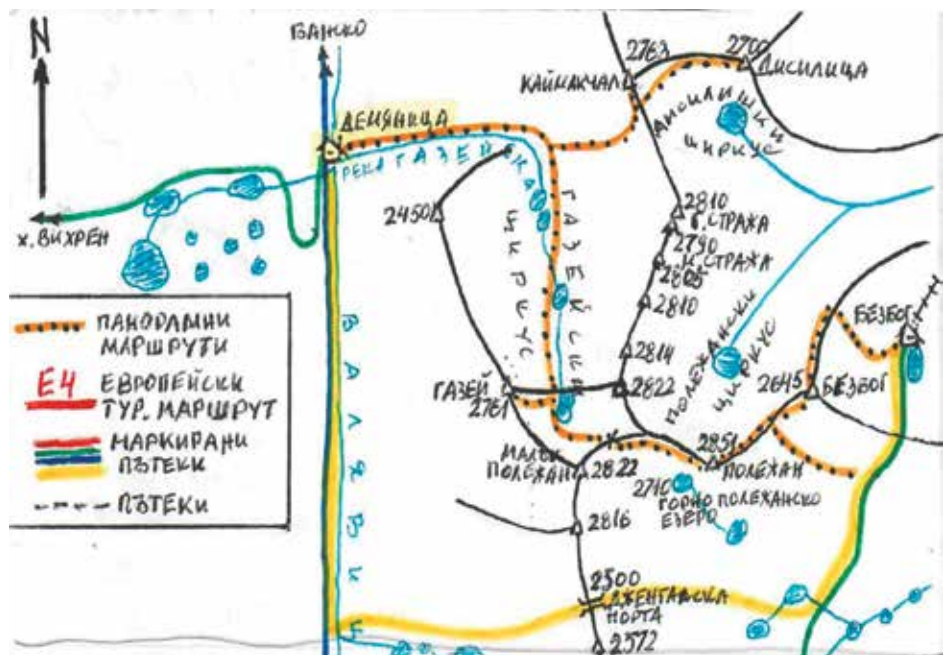
ни пасажи, а по-надолу и клек извива на изток (има маркировка от каменни пирамидки). Слиза се по тревист улей и се достига хижа „Безбог“ (4.45 часа).

2. Хижа „Демяница“ – първи циркусов праг на Газейски циркус – връх Каймакчал (Изворец) – връх Дисилица – хижа „Демяница“ – 5.20 часа

Пътеката до **равната кръгла поляна** в първия циркусов праг на Газейски циркус е описана в маршрут 1 (1 час). Оттук маршрутът рязко се отклонява вляво (изток) към ясно очертаната **седловина** между връх Каймакчал и Стражите. Тръгва се по стръмния склон, прорязан от два сипея, през кратък каменен блокаж,

Връх Газей

Карта към хижа „Демяница“

Връх Полежан

клек. Достига се първият циркусов праг и се излиза на **равна кръгла поляна (1 час)**. От тук се отгеля слабо очертана пътека за връх Каймакчал (Изворец) и Стражите. Маркировката от каменни пирамиди води през втори циркусов праг. Излиза се на равна мочурища поляна с паметна плоча на загинал турист и покрай малко езеро през скали и тревен терен се излиза на Долното Газейско езеро (1.45 часа). Започва се изкачване на големия циркусов праг по пътека, която се вие с къси серпентини по левия бряг на потока, изтичащ от горното езеро. В горната част се оформя улей, който се стеснява и се превръща в тясна фуния, след която пътеката излиза на Горното Газейско езеро (2.30 часа). От западния край на езерото за около 15-20 минути лесно се изкачва един от най-забележителните пирински върхове – острият като игла връх Газей (2761 м н.в.). Няма друг връх, от който в непосредствена близост да се разкрива цялостна панорама към най-внушителната скална верига в Пирин – Ушиците и двете Стражи. От него има пълен обзор във всички по-

на 2719 м н.в. От Полежан се слиза по ръба на изток (има каменни пирамидки), билото значително се понижава и става тревисто. До тук се стига за 25 минути (3.45 часа). **От понижението между Полежан и връх Безбог до хижа „Безбог“ се достига по два варианта.**

I вариант – слиза се на изток (вдясно) по долината на поток, върви се успоредно (южно) на обрасъл с клек рид (има каменни пирамидки) и след 15 минути се излиза на маркираната пътека (при стълб № 52) от хижа „Демяница“ за хижа „Безбог“ (4 часа). С незначителни изкачвания и слизания по широката пътека (жълта и зелена маркировка) за 20 минути се достига Безбожки превал (4.20 часа), а от него с много серпентини за 15 минути се слиза до Безбожкото езеро и хижа „Безбог“ (4.35 часа).

II вариант – продължава се на североизток към връх Безбог по маркирана с каменни пирамидки пътека и за 15 минути се изкачва върхът (4 часа). От него започва слизане на север през каменисти и тревни пасажи. Пътеката се очертава все по-ясно, насочва се на североизток и през скал-

Стражите

следвайки натрупаните каменни пирамидки. Върви се край границата на сипея, за да се избегнат подвижните му камъни. След едночасово стръмно изкачване се достига **седловината** между върховете Каймакчал и Стражите (2 часа). От нея се тръгва по билото на север и след около 20

минути през каменни блокази се достига куполът на връх Каймакчал (2763 м н.в.) – 2.20 часа. От него се откриват обширни гледки на запад към долината на река Демяница и главно планинско било, а на юг – към Полежанското и Каменишкото било. Следва връщане обратно към **седловинното пони-**

жение и от него в посока североизток-изток по тревисто-каменния терен, а в крайния участък и през каменен блокаж се достига връх Дисилица (2700 м н.в.). От него се виждат Дисилишкият циркус с Плешивото езеро на юг и циркусовт Перлеш с четири езера на северозапад. От връх

Дисилица до хижа „Демяница“ се следва обратен същият маршрут – до седловинното понижение под връх Каймакчал (3.20 часа), до първи циркусов праг на Газейския циркус (4.20 часа) и до хижа „Демяница“ (5.20 часа).

Йордан Йорданов,
експерт в БТС

№ 99 А Безистенът в Ямбол

Петвековната сграда приютава интерактивен музей

Ямболският Безистен (покрит пазар) е единствената в България запазена сграда от този тип от времето на османското владичество. Оценява се като един от най-красивите покрити пазари на Балканите и еталон на общественото строителство за граждански нужди в Османската империя в периода XV–XVII век.

Обявен е за „народна старина“ още през 1940 г., паметник на културата с национално значение от 1972 г. През 2017 г. „Безистенът с интерактивен музей“ е включен в списъка на 100-те национални туристически обекта под номер 99 А.

Безистенът е построен около 1509-1510 г. и от тогава до сега е естествен център на градското ядро. За неговия облик и стопанско значение през 1667 г. разказва турският пътешественик Евлия Челеби: „Има... един солиден безистен с четири железни врати. Такъв оживен и украсен безистен в никоя друга страна няма. Всички ценни неща се намират в него в изобилие и на безценица...“

Съществувал през вековете като покрит базар, от 2015 година Безистенът от-

варя врати като модерен културно-информационен център, който представя по атрактивен начин богатото културно-историческо наследство на Ямбол и региона. С обособени зали на три нива, по неповторим начин тук се срещат минало, настояще и бъдеще. Култура, истории и традиции, пресъздадени чрез модерни технологии, ни потапят в забравени разкази и непознати случки.

Влезете ли в подземния етаж на сградата, ще откриете „Миналото“. Визуализирани в 3D-формат, оживяват личности, музеи и крепости, църкви, обществени сгради и паркове. Истории за себе си и

времето, в което са живели, разказват 25 личности, свързани с Ямбол. „Кладенецът на времето“ показва най-интересните маршрути за разходка из Ямбол, а „Интерактивна земя“ на Безистена ще ви направи свидетели на най-значимите моменти от обществения и културния живот на града. Тук е мястото, където могат да се видят и чуят истории за ямболския театър, музейното дело, ямболския це-

В залите на Безистена са подредени редки икони и произведения на приложното изкуство от фонда на ямболската Художествена галерия „Жорж Папазов“, както и ценни археологически експонати, предоставени от Регионалния исторически музей – Ямбол.

Прекрасната акустика на сградата я превръща в предпочитано място за концерти, театрални постановки, представяне на книги и други културни и обществени съ-

бития.

Сградата на Безистена в град Ямбол (42°29'10"N 26°30'19"E) се намира на достъпно и комуникативно място в центъра на града. Оборудвана е с подходи за инвалиди и асансьор.

Работно време: Културно-информационен център „Безистен“ работи от вторник до неделя включително от 10:00 до 18:00 часа.

Време за разглеждане - минимум 1 час (60 минути).

№ 99 Б Музей на бойната слава - Ямбол

От 2013 г. в Ямбол отвори врати единственият по рода си общински военен музей. През 2017 г. Музеят на бойната слава вече е включен в списъка на 100-те национални туристически обекта под номер 99 Б. Само за няколко години от откриването му той се утвърди като една от най-интригуващите туристически атракции. Музеят привлича с нестандартни експозиции, които под формата на 3D възстановки представят сцени от бойни действия, максимално близко до реалностите на бойното поле. В тях са включени уникални експонати от немска бронетанкова техника, сред които легендарният Jagdpanzer L 48. Немското противотанково оръдие е попаднало в Българската армия като трофей в сраженията във Втората световна война. От него в света са запазени едва около 7 броя.

Посетителите на музея могат да видят немско щурмово оръдие „Щурмгешуц III G“, както и среден танк „Панцер IV“, използвани в българската бронирана дружина и в двете фази на

Втората световна война.

Сред съкровищата на ямболския музей е катерното оръдие „Круп-Грюзон“, използвано през Първата световна война. От този вид в България има запазени само две.

Цялостната идея на музея е да представи българската военна история през призмата на ямболските военни формирования. Градът винаги е бил център на едни от най-големите войскове райони в страната. Затова и именно в Ямбол е реализиран този единствен по рода си в страната специализиран общински военен музей.

Специфичното за него е, че е разположен в автентичната среда на бивш войсков район – т.нар. Пионерни казарми. За вход му служи възстановеният портал-паметник на някогашния 29-и пехотен Ямболски полк – във вида, в който е бил в първите години на XX век. Полкът се прославя най-вече с превземането на Одринската крепост през 1913 г. по време на Първата Балканска война.

Бойният път на ямболския полк е във фокуса на една от музейните експозиции. Под формата на 3D възстановка са представени сцени от бойни действия в отбрана и настъпление на подразделения от 29-и пехотен Ямболски полк от заключителния етап на Втората световна война.

В част от обновените експозиционни площи са представени огнева позиция на руско противотанково оръдие, настъпление на пехотни части, преодоляване на минни и инженерни заграждения, настъпление на танкове. Възстановката е единствена по рода си в България и се приближава максимално до реалностите на бойното поле. В нея участват и уникални експонати от немска бронетанкова техника от войната.

Фондът на музея разполага и с реплика на Браилското знаме – първообразът на националния ни флаг, дарено от ученици от Ямболската математическа гимназия. Оригиналът е ушито от Стиляна Параскевова по заръка на баща ѝ – ямболията Иван Параскевов.

С военната история на града се свързва и т.нар. Ямболски целелин. Той е един от двата най-големи немски целелини, използвани през Първата световна война. Легендарният L59 поставя рекорд за най-продължителен полет от 95 часа и 5 минути. През ноември 1917 г. изминава над 2000 км над Африка, достигайки близо до Хартум, където извърля над 12 тона бомби и се връща обратно край Ямбол.

Музеят на бойната слава разполага с особено ценни униформи от периода на Първата и Втората световна война.

Колекцията от ръчно огнестрелно оръжие показва цялостното въоръжение на Българската армия в периода от Руско-турската освободителна война до наши дни. От пушки „Бергана 1 и 2“, с които са били въоръжени българските опълченци, като преминем през

всички образци на пушките „Пибоди-Мартини“, „Мосин-Наган“, „Маузер“, „Малинхер“, включително и трофейни образци, може да се получи ясна представа за развитието на оръжейното производство от края на миналия век до днес.

Сбирката от картечни пистолети „Шпагин“, „МП-40 – Шмайзер“, „Стен“ и най-разпространеното автоматично оръжие в наши дни автомат „Калашников“ повишава посетителския интерес към музея.

Сред основните атракции на музея са и ежегодните възстановки на военни действия от Първата и Втората световна

война, които привличат интереса на стотици жители и гости на града.

Зимно работно време:
4 януари - 31 март, 1 октомври - 30 декември
вторник – събота
от 08:30 до 12:30 ч. и от 13:00 до 17:00 ч.

Лятно работно време
1 април – 30 септември
вторник – събота
от 09:00 до 13:00 ч. и от 14:00 до 18:00 ч.

В почивните дни за музея (неделя и понеделник) той може да бъде посетен по предварителна заявка.

Среща на вечните сили - лятото отстъпва място на есента

Колкото и да обичаме лятото, не можем да му се наслаждаваме вечно.

Но и есента има с какво да ни зарадва. Започва един дълъг цикъл от традиционен българско веселие, който със сигурност ще донесе поне по няколко празника във всеки български дом през по-студените сезони.

Есенният празничен цикъл започва през септември, но едва през октомври, когато мъглиците и дъждовете стават все по-често явление, усещаме неговата сила.

СЕПТЕМВРИ в календара на Римската империя е седмият пореден месец в годината, наречен „септембер“ като етимологичен аналог на латинското числително „септимус“. Според римската традиция, митичният произход на античната система за разделяне на времето се дължи на първия от царете, основатели на Рим, Ромул. Този първи опит за подреждане на времето е бил разделен на десет месеца, базирани на лунни изчисления, които сумарно представлявали 304 дни. Календарът, през цялото време, в което е действал, е бил и причина четирите сезона да започнат да се падаат през различно време на годината, а не в това, на което принадлежали.

Имената на месеците, поред, били:

Martivs: В чест на Марс, прародител на римския народ и баща на създателя на Рим, Ромул.

Aprilis: Смята се, че е посветен на Венера.

Maivs: Смята се, че е бил посветен на майката на Меркурий, Майската богиня.

Ivniivs: Посветен на Юнона. Съществуват и други вероятности за посвещаването му, по-малко известни.

Qvintilis: Наречен е така, заради това, че е петият месец (qvinque-pem). След смъртта на Юлий Цезар започва да се нарича Ivniivs в негова чест, бидейки това месецът на неговото раждане.

Sextilis: Шестият месец (sex-шест). През 8 г. пр.н.е. с постановление на римския Сенат месец секстилий е преименуван в август на името на император Октавиан Август.

September: Седмият месец (septem-сегем).

October: Осмият месец (octo-осем).

November: Деветият месец (novem-геvem).

December: Десетият месец (decem-гесем).

Следващата намеса е извършена с цел да се съчетае календарът със смяната на сезоните от цар Нума Помпилий, прибавяйки впоследствие на десетичната система от месеци, още два нови: Ianvarivs: В чест на Янус, най-древният Бог в римския пантеон.

Febrvarivs: Посветен на Фебруо, по-познат под името Pluton (испански), Pluto (английски).

През 46 г. пр.н.е., когато се извършва една от календарните реформи, СЕПТЕМВРИ става деветият месец, но наименованието му се съхранява и до днес. В различните етнокултури септември е познат с наименования, свързани с най-характерната за месеца трудова дейност:

прабългарите са го наричали „руян“

старорусите - „сивень“, „кресньн“ и „осень“, а за украинците е „серпен“ или „маик“. Във фолклорните представи на народа ни септември се свързва с поетичното име „гроздоберник“.

Все още празниците през септември са наситени с гръха на лятото, но са и предвестник на настъпващата есен, на последните усилия в събирането на реколтата. На 1 септември (Симеоновден) започна бруленето на орехите. На 8 септември се раздаваха курбани за **Рождество на Пресвета Богородица (Малка Богородица)**, а на 14 септември започна брането на гроздето, затова този ден се нарича гроздоберник. На 14 септември отбелязваме и Въздвижението на честния кръст Господен. Този празник е наречен още Кръстовден. Българската православна църква извършва поклонение на кръста Господен четири пъти в годината – на третата неделя от Великия пост, наречена Кръстопоклонна, на Велики петък, на 1 август и на 14 септември.

На 17 септември е денят на **св. мчци София, Вера, Надежда и Любов**. Българите почитат този ден като ден на любовта. Даряват се свежи цветя на любими хора, палят се свещи в църковния храм,

за да не чезне вярата, надеждата и любовта от всеки дом.

Отдава се почит на добродетелите

които ни крепят. При честването на тези празници не се извършват никакви специални народни обреди и обичаи. Църквата ги чества по свой религиозен начин и хората посещават нейните служби.

През този месец се прощаваме с лятото. На 22 септември настъпва есенното равноденствие. Денят и нощта са равни по продължителност. Това интересно явление изравнява продължителността на деня и нощта на цялата планета, с изключение на няколко райо-

на календара на прабългарите е познат с името „Елем“. В някои етнорегиони на нашите земи се определя с поетичното име „листопад“ като етимологичен еквивалент на най-характерното за периода природно явление. По земите на древните траки периодът до Димитровден се нарича „Бабино лято“ и се свързва с трескавото събиране на реколтата. Именно това е причината през октомври празниците да са по-малобройни.

От Господ църква до Кокоша църква

През октомври се извършват два аналогични обряда, свързани с честването на т.нар. Господ църква и Кокоша църк-

ваме православния празник Покров на Пресвета Богородица.

В повечето славянски езици думата „покров“ означава едновременно „покривало“ и „защита“. Празникът възникнал през X век, за да се почетте явяването на Божията Майка в Константинопол. Това необикновено знамение е станало в първата половина на X век, в края на живота на св. Андрей Юродиви (ок. 936 г.). В църквата във Влахерна, близо до градските порти, по време на нощно бдение няколко души видели Богородица, съпроводвана от св. Йоан Кръстител, св. Йоан Богослов и други светци. Тя тръгнала към центъра на храма, коленичила и дълго време останала в молит-

рия и я подложили на тежко изпитание. Император бил Лъв Мъдри (886-911). Свети Андрей Юродиви с ученика си Епифаний се намирал по това време на всенощно бдение в цариградската църква Влахерна, където се пазела като скъпоценна реликва

една от одеждите на Света Богородица

Било събота срещу неделя. Църквата била пълна с народ. В 10 часа вечерта, по време на всенощното бдение, св. Андрей насочил погледа си нагоре и видял Св. Богородица. Тя била обкръжена от пророци, апостоли и ангели. Със своя омофор покривала богомолния народ и се молела за него на своя божествен Син. Развънчуван от гледката, св. Андрей запитал тихо ученика си:

- Виждаш ли, брате, как Света Богородица се моли?

Епифаний отговорил:

- Виждам, отче свети, и се ужасявам!

На този ден жителите на тетебенското село Бабинци отбелязват храмовия празник на параклиса „Покров Богородичен“. По обичай хората на селото се изкачват до върха Острич, над Тетевен, където на мястото на стария кръст със средства на дарители от 2005 година се издига параклисът.

1 октомври се отбелязва и като

Международен ден на възрастните хора

Обявен е с решение на Общото събрание на ООН от 14 декември 1990 г. На този ден Националният осигурителен институт (НОИ) организира консултации по пенсионни въпроси. На 1 октомври от 11:00 до 13:00 часа в сградата на институцията, намираща се на бул. „Ал. Стамболийски“ № 62-64 в София, екипи от експерти ще отговарят на запитвания на граждани относно техните пенсионни и осигурителни права. По традиция на 1 октомври в териториалните поделения на НОИ в страна ще бъде организиран „Ден на отворените врати“. Там също ще се предоставят пенсионни консултации.

Материала подготви Филупина Бонгокова

на, разположени в близост до полюсите. На този ден Слънцето пресича в своя път т.нар. „небесен екватор“. Това събитие се случва два пъти в годината - на 20 (или 21) март и на 22 (или 23) септември. Различните култури по света интерпретират по свой начин това явление, като повечето го свързват с вечните сили на доброто и злото, когато се наблюдава смяната на сезоните. С нея са свързани редица обреди и ритуали, като у нас народната традиция повелява да се обере реколтата.

На 26 септември е Успение на св. апостол Йоан Богослов.

ОКТОМВРИ в гревноримския Слънчев календар е осмият пореден годишен месец. В митологичната памет на старите българи е известен като „Митровски месец“ (свързан с отдаването на почит към свети Димитър).

ва (Божия Дух).

Господ църква се празнува през първия понеделник преди Петковден (14 октомври), когато всичко е прибрано от полето - овършани са снопите, обрано е гроздето и царевичата. На този ден се прави курбан, като се коли най-старият селски бик, ако има такъв. Ако няма, се колят овни. Прави се обща трапеза, на която присъстват само възрастни хора.

Кокоша църква (нарича се още Божия Дух) се празнува в първата събота преди Петковден, след приключването на полската работа. Освен бик се колят и кокошки, по възможност черни, които се принасят в жертва на Бог Дух.

Подходящи за празника са ястия с пилешко и курбан от овнешко месо.

Необикновено знамение

На 1 октомври отбеляз-

ва с лице, обляно в сълзи. После сваляла покривалото (покрова) си и го просетряла над хората в знак на защита. По това време жителите на града били заплашени от варварско нашествие; след явяването опасността отминала и градът бил спасен от кръвопролития и страдания.

Празникът Покров на Божията майка се извършва само в славянските страни - вероятно защото св. Андрей бил славянин по произход. В Руската църква празникът е установен около XII век.

В Константинопол, макар и да не празнували този празник, възпоменаваха видението на св. Андрей. Във Влахернската църква имало икона на Божията майка в този вид, както Тя се явила на св. Андрей. На този ден, 1 октомври 910 г., сарацени нахлули в пределите на Византийската импе-

В САЙТА

НА БТС -

www.btsbg.org

можете да намерите информация за: стоте национални туристически обекта, телефони и адреси на туристически дружества и хижи; клубове в състава на БТС и федерации; история, цели, нормативна уредба и управленска структура на БТС.

Планинска спасителна служба

При нещастен случай
дежурни телефони:
GSM: 1470
за абонати на МТел и VIVACOM
0887 100 237/238
- за абонати на останалите оператори;
02 963 2000 - стационарен телефон
Централен дежурен пост,
свързан с телефон 112

www.pss-bg.bg

Издава: БЪЛГАРСКИ ТУРИСТИЧЕСКИ СЪЮЗ

Адрес на редакцията:

1000 София, бул. "Васил Левски" № 75, ет. 5, ст. 525, ПК 427

Тел: 02/ 93 00 680; ISSN-0205-0943

www.btsbg.org

Ако изпращате текстове по електронната поща, дублирайте задължително на двата адреса: exobts@gmail.com и на emateina@gmail.com

В редакцията не се приемат ръкописни текстове.

Последен срок за получаване на материали - 30-о число на месеца.

ГЛАВЕН РЕДАКТОР: Емилия Матеина

РЕДАКЦИОНЕН СЪВЕТ: проф. д-р Николай Овчаров; проф. д-р Витан Влахов; инж. Иван Петров – председател на Българската асоциация по картография; доц. Сандю Бешев – алпинист, историк на българския и световния алпинизъм; доц. Кънчо Долапчиев, Елисавета Първанова, м. с. по алпинизъм, Йордан Йорданов - експерт „Хижи и маркировка“ в БТС, Константин Койнов – ориентиращ, генерален секретар на Българската федерация по ориентиране

Графично оформление и предпечат: Петя Бабукова

Печат: "Алианс ПРИНТ"

Честваха се 140 години от Шипченската епопея

На 9 август в Художествена-та галерия на град Казанлък се откри юбилейна изложба и бе представен юбилейният вестник „140 години Шипченската епопея“. На 21 август пред Априловската гимназия в Габрово се откри фотоизложба „140 години признателност“. На 24 август на връх Шипка пристигна и остана на няколкодневен бивак Вторият междуна-роден детски туристически поход. 70 деца от България и Русия - пристигнали на 15 август в Бургас, преминали през градове и села, по реки и езера, по места, свързани с Освобождението на България, бяха няколко дни на върха и взеха участие в тържествата по повод Шипченската епопея. На 25 август в мултимедийната зала на НГПМ „Шипка“ се проведе Международна научна конференция „Отбраната на Шипка и Освобождението на България“, част от международната експедиция „По бойните полета на Руско-турската война“, организирана от Военноисторическа комисия - София. Участниците поднесоха дълъг венец в памет на всички професионални воители, участвали в Руско-турската война, на скалата над пропастта Кокаляне, където са хвърляни труповете на много войници.

При барелефите в подножието на Паметника на свободата НД „Традиция“ представи музейна експозиция на открито „Оръжието на свободата“ и изложба на бойни знамена.

В 10:00 часа бяха дадени стартовете за скоростно изкачване стълбите към Паметника на свободата и състезание по ориентиране около паметниците на върха. Най-бързи бяха Венцислав Кисъв от с. Кочан – 4 мин. и 41 сек., и Маргарита Радева, Габрово, от ПМГ „Академик Иван Гюзелев“ – 4 мин. и 54 сек.

В 12:30 часа пред Паметника на свободата бе изнесен открит урок по история от Иван Христов, музейен работник. В Габрово във фоайето на Зала „Възраждане“ бе открита Детска художествена изложба на тема „Свобода“, а в Регионалния исторически музей бе представено новото трето издание на книгата на Стефан Кисъв „Българското опълчение и Освободителната Руско-турска война“.

На 26 август – деня, в който преди 83 години е открит 34-метровият доломитов Паметник на свободата, построен с любовта, признателността и средствата на целия български народ, когато на легендарния връх са дошли останалите живи опълченци, поборници, руски воители-освободители, бе кулминацията на тържествата.

От двесте страни на Балкана след почитане паметта на загиналите в Шипченската епопея с панихида в Соколския манастир над Габрово и заупокойна света литургия в Храм-паметник „Рождество Христово“ - гр. Шипка, към Върха на свободата тръгнаха походните колонии от признателни потомци. Начело на колоната бе президентът на Република България и върховен главнокомандващ генерал Румен Радев, областният управител, кметът на Габрово и др. От запад, от Узана – най-голямата билна поляна на Балкана, тръгнаха стотици – габровци, провадийци, русенци, търновци. От юг колоната се водеше от председателя на Народно-то събрание Димитър Главчев, областния управител на Стара Загора, кмета на Казанлък. Четвъртият лъч тръгна от местността Бивака и горе на Шипченския проход всички се събраха в едно и се устремиха към Върха на свободата. Там бяха и деца от ТД „Калабак“ - Петрич, и деца от Добрич, и облекените в национални носии ловчанини.

В 12:00 ч. официалната част на тър-

жественото честване започна със заупокойна молитва в памет на загиналите за свободата на България, отслужена от Великотърновския митрополит Григорий, с приветствено слово на президента Румен Радев, с празничен военен ритуал от почетна гвардейска рота, с поднасяне на венци и цветя на Паметника на свободата.

Целия ден не спря потокът към Върха на свободата, към паметниците в околността, към Орлово гнездо.

Вечерта в Габрово имаше среща под наслов „140 години памет“. А след това представи-

телният Ансамбъл на въоръжените сили на Република България изнесе празничен концерт. Тържествена заря-проверка от представителната гвардейска част на НВУ „В. Левски“ – Велико Търново, бе финалът на националните чествания.

Инж. Милка Караджова

Специално за всички членове на Българския туристически съюз!

точка на страната се намирате. Няма значение дали сте на село, в малкия или големия град, нашите броеве ще ви помогнат да се потопите в света на екстремните спортове и да се убедите, че човешките възможности нямат граници.

За всички членове на БТС, списание 360° предлага специален абонамент за печатното издание – срещу скромната сума от

За всички, които са настроени приключенски през всеки един сезон. Искате ли да подарите на себе си и на

всички около вас приключенски емоции? Това може да се случи благодарение на списание 360°, независимо от това в коя

20 лева ще получите четирите броя в предстоящите четири сезона. Не спирайте да се вдъхновявате!

Дарителска кампания на Българския туристически съюз

Да възстановим заедно хижа „Богдан“

Построена преди 75 години от копривщенските туристи, хижа „Богдан“ е най-близкият подслон до средногорския връх със същото име. Преди 20 години тя изгаря, а това означава, че всички планинари и любители на природата, които минават през района на хижата, виждат само руини.

Затова ние Ви призоваваме:

Нека съберем 100 000 лв., за да изградим хижата.

Нека продължим традицията, според която от зората на организираното туристическо движение хижите са се строили изцяло с дарения и доброволен труд.

НАЧИНИТЕ ДА ПОМОГНЕТЕ СА:

Като дарите средства в Централата на БТС или с пощенски запис на адрес: София, бул. „Васил Левски“ № 75, 5-и етаж, Пощенска кутия 427 в Централна поща, както и с доброволен труд.

Дарителската кампания се осъществява с помощта на ФПББ по програма „Да постигнем повече“, финансирана от фондация „Америка за България“.

ОБЯВА

ТД „Магарски конник“ отдава под наем хижа „Тича“ до гр. Велики Преслав. Желателите да се обадят на тел.: 0896688543 – Ангел Филипов.